

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 360 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 slo. p. peti-vrsta
medoglasni po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm v širini
po Din 200, večji
po 3 in 4 Din, v
uredni škatlici
vrstica po 10 Din
p. Pr. v. l. m. p.
NAROČILU SOBNI
Izide od 1 zjutraj
razen ponedelka in
četrta po prezniku

Uredništvo je v Koprivski ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neilustrirana
plačila se ne sprejemajo v uradništvu
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Koprivski ulici št. 6 - Lekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inozemstvo, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ljudska beda

Kamenje bi se moralo omečiti, tako silno je danes ljudsko trpljenje. V mrazu, kakor ga že ni bilo 150 let, odhajajo ljudje na delo in z naporom vseh svojih, od mraza in pomanjkanja izčrpanih sil skrbe, da ne zastane promet, da ne ostanejo ljudje brez hrane. In ko se na smrt utrujeni vračajo z dela, jih le prepogosto doma ne čaka dobro zakurjena soba in topla jed, ker v najsilovitejšem mrazu primanjkuje tudi premoga. Velik del teh ljudi pa stanuje v barakah in zasilnih stanovanjih, kjer ima mrzota povsod odprta vrata in kjer bi bilo treba kuriti ves dan, da bi bilo vsaj toliko gorko, da bi bilo mogoče osušiti prepočeno in premočeno obleko. Toda kje vzeti denar za premog, ko pa je tako drag, dohodki pa tako nizki.

Obupna in sree trgajoča slika je, ki se odkriva, in vendar hodijo ljudje voljni dan na dan na delo, ker vedo, da mora biti delo storjeno, da življenje ne trpi nobenega zastaja. Ali v tem trpljenju se vedno bolj manjšajo njih sile in odpornost njih teles pada neprestano. Izčrpani zmrzujejo na poti od dela, izčrpani podlegajo boleznim. Takrat pa se šele prične pravo trpljenje njihovih rodin in nezadostno prehranjeni otroci umirajo. Skoraj pred našimi očmi nam umira zarod, skoraj pred našimi očmi se uničuje življenjski sok naroda.

V tej ostri zimi je ljudska beda zavzela že tak obseg, da je postala splošna narodna nesreča. Od vseh strani pa prihajajo poročila, da smo morda šele na začetku še težjih nesreč in da nas morda še zadene prava katastrofa. Kmetu propada živina, drevje poka, promet je zaustavljen, pomanjkanje vode in vsega — a mraz pritiska še nadalje.

Vrzeni smo v nesrečo, iz katere je izhodel z združenimi močmi. Vsi brez izjeme bi morali iti takoj na delo, da bo ljudska beda čim bolj omiljena. Privatna iniciativa se mora zbuditi in takoj treba ustanoviti odbore, ki bodo z močnim nastopom preskrbeli denar, da ne bodo ljudje od bede umirali. Treba dati ljudem obutev in obleko, preskrbeti jim topla jedila in zasilna ležišča in skrbeti tudi, da ne umirajo otroci v zanemarjenih in starih stanovanjih. Treba izvršiti nenavadno veliko dela, ker so tudi razmere nenavadno težke. A to delo je neodložljivo, ker gre za blagor nas vseh in za obstoj naroda.

Največja varčnost bi morala povsodi nastopiti, da more biti pomoč bližnjemu tem izdatnejša. Kakor ob povodnji in požaru, tako tudi sedaj ne sme biti nobenih gledalcev, nobenih zijal, temveč vsi morajo zagrabit za delo. Oni, ki so na visokih mestih, še prav posebno in dolžnost teh je tudi, da so iniciativni. Kadar hiša gori, ni čas za reprezentanco, ker takrat treba delati, resnično delati. Naj si vsi, ki so na gorkem in sili, vsaj za trenutek zamislijo v življenje onega, ki je ves dan zunaj na delu in ki ima le od vseh strani skup znešene cape za obleko! Če so ljudje, se mora prebuditi njih socialni čut, če pa ostanejo gluhi do bede ljudi tudi v tej najostrejši zimi, potem je škoda, da so na visokih mestih.

Treba pa je misliti tudi na to, da je silni mraz zmanjšal našo finančno moč in zadel vse naše gospodarstvo. Kmet je izgubil živino in pridelke, revni sloji se morejo izkoptati iz mraza le z deficitom, ko pa je bil do skrajnosti omejen promet, je zastala tudi trgovina. Ze se je tudi začelo oglašati pomanjkanje najpotrebnejših stvari in kjer je pomanjkanje, tam je tudi špekulacija in verižništvo. Samoposebi nastaja tako naloga za naše občine, da poskrbe za zadostno obkrobo prebivalstva. Pri tem pa ne smejo nastopiti občine kot trgovska podjetja, temveč kot javne ustanove, ki se zaveda svoje socialne dolžnosti. Za revne sloje pa je treba še posebej nekaj storiti in dunajske poljske kuhinje bi bile tudi za naša mesta že davno izvedljiva. Nenavadno ostra in dolga zima je gospodarska nesreča, ki zahteva dvojnovo delo in potrojnovo previdnost.

Ze danes pa je misliti tudi na od pomoč, ki bo potrebna, ko nastopi južno vreme, ko postane nevarnost povodnji in ko bo vidno, kaj vse je uničila zima. V prvem hipu novih nesreč mraja že biti na mestu močje, ki bodo znali in mogli najtežje posledice preprečiti. Ali treba je na vse to že danes misliti, ne pa šele po nastali nesreči.

Ljudska beda je postala splošna narodna nesreča, ki postavlja daleč v stran vsa druga vprašanja. Vsi spori, vsa nesoglasja, vse stvari, ki nas sicer zanimajo, so danes postavljene daleč v ozadje in danes je aktualno samo eno vprašanje, kako omiliti ljudsko bedo, kako rešiti ljudi pred pomanjkanjem, kako jih uspo-

Pred novimi odkritji v gozd. aferi

Glavni krivci bili bivši profesionalni politiki, uradniki pa odgovorni le v podrejenemu smislu

Belgrad, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Takozvana gozdarska afeta v gozdarskem ministru vzbujala vedno večje zanimanje. Pričakuje se nova odkritja centralne komisije, ki naj preišče vse dolgoročne pogodbe. Jutri bo imela komisija zadnjo sejo. Nato bo ministru izročila poročilo, ki bo čisto gospodarskega strokovnega značaja.

Gozdarski minister je dal upokojiti glavnega ravnatelja Stamenkovića. Čujemo, da se temu protivi finančni minister Sverljuga, ki je danes odpoval v Zagreb. Kakor znano, je bil Sverljuga predsednik treh vrčk, ki so svoječasno sklepale te pogodbe z ministrstvom. Glede te upokojitve je zelo značilno, da njegovi prijatelji in njegova okolica trdi, da je upokojitev prezgodnja, ker bi znalo to pomenjati precedens, ker je Stamenkovič sicer pod obtožnico, ni pa še izrečena nad njim formalna obsodba.

Glavni ravnatelj Stamenkovič se obnaša povsem hladnokrvno. Pravi, da je stalno od vseh ministrov zahteval, naj se dolgoročne pogodbe s tvrdkami ne sklepajo v ministru, ampak samo po glavnem ravnatelju, ker

bi bil na vse zadnje za te pogodbe odgovoren le glavni ravnatelj. Dalje trdi, da ima najrazličnejše dokumente na razpolago. Med temi so pisma bivših politikov, od katerih so bili nekateri celo šefi strank, ki ga bodo ne samo izvlekla iz blata, ampak bodo te politike odločilno kompromitirala. Nadalje pravi, da se hočejo bivši profesionalni politiki znebiti vsake krivde in jo zvaliti na uradništvo, ki ni bilo le v podrejenem smislu odgovorno.

Kadarkoli se bo ta razprava začela, bo vzbudila v belgrajskih političnih krogih veliko senzacijo. Pričakuje se z veliko napetostjo. Predvsem gre za vprašanje, ali bo držala Stamenkovičeva upokojitev ali ne, in ali se bo proti njemu izvršilo formalno sodno postopanje. Dosedanji šef kabineta tega ministru Boža Stankovič je prav tako odstranjen. Na mesto šefa gozdarske uprave je prišel Ljubomir Markovič. Da se ne bi zlorabe nadalje degajale, se je naročilo posebni komisiji in posebnemu odseku, naj izdelata enoten tip pogodbe, ki bo veljal za vse firme, ki bi kdaj še sklepale pogodbe z ministrstvom.

Po otvoritvi jugoslovansko-bolgarske meje

Iniciativa Belgrada za sklenitev trgovinske pogodbe

Belgrad, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Po otvoritvi jugoslovansko-bolgarske meje se v našem zunanjem ministruvstvu čaka na razvoj nadaljnjih dogodkov. Obe komisiji bi se imeli sestati v Pirotu. Najprej bi obravnavali vprašanje, kako naj se na meji vzdrži red in mir. Ako bi se komisija v tem vprašanju zedinila, potem bi prišlo do konkretnih razgovorov, kako naj se urede posamezni incidenti in kako urediti vprašanje dvolastništva, kdo naj izda dovoljenja za prestopanje mej. Ena kakor druga stranka je izražala v komuniqueju razpoloženje, da bi se prišlo do sklenitve trgovinske pogodbe, za katero naj bi se pogajanja pričela po izjavah Belgrada in Sofije čimprej. Misli se,

da bi bili ti razgovori najboljši znak, da se odnosi med Belgradom in Sofijo stabilizirajo in da postajajo znosnejši. S tem bi se pričelo novo razdobje politike na Balkanu. Iniciativa izhaja iz belgrajskega zunanjega ministruvstva. To je tudi nov dolaz, da je naša država v resnici miroljubna in za mir na Balkanu. Naše stališče je, da naj se ohrani stanje, ki se je ustanovilo z mirovnimi pogodbami. Na obeh straneh je interes, da bi prišlo do te pogodbe. Glavno vlogo je v Sofiji prevzel naš poslanik Ljuba Nešić, ki ne samo da je pripravil tla za likvidacijo omenjenega spora, ampak jih pripravlja tudi za povajanja za trg. pogodbo med Belgradom in Sofijo.

Zgodovina pogajanj med Vatikanom in italijansko vlado

Milan, 14. febr. (Tel. »Slov.«) O pripravah za spravi akt med Vatikanom in Italijo objavlja konsistorijalni odvetnik Pacelli, brat berlinskega nunciata, zanimive podatke v »Popolo d'Italia«:

Prvi sestanek s posredovalcem italijanske vlade državnim svetnikom Baroneom je bil na njegovo povabilo že 6. avgusta 1926. Ker je Mussolini hotel zvedeti, na kakšni podlagi je možna rešitev rimskega vprašanja, je Pacelli izjavil, da je prvi pogoj obnovitev majhne cerkvene države z očitno suverenostjo papeža, za konkordat pa civilna veljavnost cerkvene poroke. Na tej podlagi so se vršili nadaljnji neobvezni razgovori.

Dne 4. oktobra 1926, na obletnico sv. Frančiška asiškega, je Mussolini svojega zapupnika pismeno pooblastil za nadaljevanje razgovorov, dočim je kardinal državni tajnik Gasparri dva dni pozneje postavil v pismu še nekatere pridržke, ki pa so bili 24. oktobra preklicani.

Dne 24. oktobra 1926 je bilo končno med obema posredovalcema dogovorjeno prvo pogodbeno besedilo, ki je imelo samo 16 členov in katero je, da ostane bolj tajno, sin odvetnika Pacellija napisal samo v dveh izvedih. Obenem so se začeli prvi razgovori o konkordatu.

Koncem leta 1926. se je razgovorov začel udeleževati msgr. Borgonini Duca. Od tedaj so se pogajanja vršila med tremi v samotni vili kardinala Granito di Belmonte na Monte Mario. Pooblastilo za oficielnega pogajanja je dobil kardinal državni tajnik Gasparri šele 3. septembra 1928, ko so prvi razgovori trajali že več kot dve leti. Pooblastilo italijanskega kralja za podpis ima datum 22. novembra 1928, pooblastilo papeža pa datum 25. novembra 1928.

sobiti za delo in kako rešiti zarod pred umiranjem.

Samo to je danes aktualno politično vprašanje in samo z rešitvijo tega vprašanja se služi narodu in kralju. Tega se morajo zavestati vsi in oni zgoraj v prvi vrsti!

Novi župani naših prestolnic

Belgrad, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Kralj je danes podpisal ukaz o imenovanju novih občinskih uprav v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu.

Za župana v Belgradu je imenovan inženjer Miloš Savičič, za podžupana pa predsednik Obrtne zbornice Milan Stojanović in inž. Zavadil.

V Zagrebu je imenovan za župana dr. Stjepan Srkulj.

V Ljubljani pa je imenovan za župana dr. Dinko Puc, za podžupana inž. Dušan Sernec. V občinski svet so še poklicani: dr. Andrej Gosar, Ivan Hribar, Filip Uratnik, inž. gradb. direktorje Anton Ditrich in odvetnik dr. Oton Feticch.

Vprašanje podeželskih davčnih uradov

Belgrad, 14. febr. (Tel. »Slov.«) V krajih, kjer so bili preje na sedežih okrajnih sodišč davčni uradi, so bili 1. jan. 1929 davčni uradi ukinjeni. Posamezni okraji in občine teh sodnih okrajev se potegujejo za nove davčne uradce. Finančni minister je na stališču, da naj dotične občine za ustanovitev uradov poskrbijo za kurivo, razsvetljavo in slugo. Če se ti pogoji izpolnijo, se bodo mogle izjemoma v teh sodnih okrajih ustanoviti nove davčne uprave, ako je oddaljenost do sedeža sedanje davčne uprave zelo velika.

Preosnova vrhovne državne uprave

Belgrad, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Poročali smo že, da se ima v kratkem času preosnovati vrhovna državna uprava, oziroma posamezna ministruvstva. »Slovenec« je že poročal, kako se bo razdelila uprava v prosvetnem ministruvstvu, ko ne bo več v smislu vladne in kraljeve deklaracije raznih plemenskih in pokrajinskih oddelkov, ampak ravnateljstva, ki bodo osnovana na podlagi materialnih okolišev, n. pr. ravnateljstva za ljudsko šolstvo, ravnateljstva za upokojeince, računovodstvena ravnateljstva itd. Po istih načelih se bodo preosnovale tudi druga ministruvstva. V tem oziru je važno notranje ministruvstvo, kjer se bodo ukinili, kakor smo zvedeli, dosedanji oddelki za Hrvatsko, Slavonijo, Bosno in Hercegovino, Dalmacijo in Slovenijo. V smislu vladnega programa se bo poslovanje razdelilo podobno, kot smo navedli pri prosvetnem ministruvstvu.

Usmrtitev Prpiča in tovarišev odgodena

Zagreb, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Danes bi bil imel prispeti v Zagreb krvnik Hart. Radi velikih vremenskih neprilik in zamud vlakov pa se ne ve, kdaj bo prišel. Radi tega se je usmrtitev Prpiča in tovarišev odgodila. Prpiča je danes obiskal njegov brat.

Naš zastopnik pri D. n.

Belgrad, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Bivši zastopnik zun. ministra dr. Ilija Sumenkovič je imenovan za poslanika v Bernu in za zastopnika pri Društvu narodov. Fotič je imenovan za ravnatelja političnega oddelka v zunanjem ministruvstvu. Dosedanji ravnatelj tega oddelka je imenovan za izvrševalca poslov v Kairu.

Stari računi se likvidirajo

Belgrad, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Socialno-politični minister dr. Drinković je za to, da bi se po preteku sedmih let vendar enkrat uredilo vprašanje o izplačilu bencina, motornega in strojnega olja, torej vprašanje likvidacije tako zvane afere bivšega ministruvstva za prehrano in obnovitev države, na podlagi čl. 6 zakona o ustroju osrednje uprave in čl. 57 in 59 zakona o državnem računovodstvu. Pri tem ministruvstvu se ustanovi komisija, katere predsednik je dr. Vicko Duboković od stola sedmorice v Zagrebu, člana pa Peter Cerović, šef odseka za likvidacijo ministruvstva za prehrano ter dr. Baton, šef kabineta ministruvstva za socialno politiko. Ta komisija naj v najkrajšem času pripravi predlog za ureditev tega vprašanja.

Vlada je naročila vatikanskemu poslaniku Siniću, naj čestita v imenu naše vlade k sklenitvi miru med Vatikanom in Kvirinalom.

Pojasnilo

Mariborski večernik »Jutr« je dne 8. febr. 1929 prinesel pod naslovom »Reparacije« uvodnik, ki je poln grdih obrekovanj in denuncijacij delovanja oblastnega odbora.

Z ciljem na to ugotavljam sledeče:

1. Pri vprašanju prevzema državnega uradništva obenem s posl. državnega odbora je bilo odločilno dejstvo, da oblastni odbor ni mogel prevzeti odgovornosti, da bi obremenil oblastne finance s pokojninami uradnikov za oni čas, ki so ga prebili v državni službi. Radi tega je predlagal upokožitve vseh državnih uradnikov, ki so prišli v poštev za prevzem, ki so že imeli pravico do državne pokojnine. Hkrati je predlagal dodatek k oblastni službeni pragmatiki, po katerem so se uredili službeni prejemki po državi upokojenih uradnikov, katere bi naj oblast zopet sprejela v službo.

Predlagane upokožitve je izvedlo samo kmetijsko ministrstvo in radi tega so določile službene pragmatike prišle v poštev samo pri osebah kmetijske stroke. Oblastni odbor je skoraj vse upokojence zopet nastavil in jim nakazal prejemke po službeni pragmatiki, izjemo je napravil le tam, kjer je to zahteval interes stvari. Tako je oblastni odbor n. pr. zopet nastavil na vseh razsodnih stare upravniške, ki gotovo niso bili pristaši SIS, nastavil je zopet ravnatelja na kmetijskih šolih v St. Jurju, ki je bil priznani organiziran v SDS. Ni pa zopet nastavil ravnatelja vinarske in sadjarske šole v Mariboru, ki je bil organiziran član SLS. Odpadlo je tudi nekaj srečnih ekonomov (trije), to pa radi popolne reorganizacije kmetijske službe. Tudi tako reorganizacija je oblastna skupščina sklenila skopasno.

2. V bolnicah nismo mogli izvesti prevedbe, ker predlog za upokožitve se ni bil rešen. Da bi pa pomagali vsaj uradništvu, ki je socialno mnogo šibkeje kakor zdravniki, je oblastni odbor s 1. januarjem 1929 nalagal vsem uslužbencem prejemke po oblastni službeni pragmatiki. Značilno pa je, da sta dva uslužbenca vložila radi tega tožbo na upravno sodišče, čeravno se jima je položaj zboljšal mesečno za 500 do 700 Din.

3. Uvodnik se peča tudi z osebo oblastnega referenta za kmetijsko-nadaljevalno šolstvo. Ravno kmetijsko-nadaljevalno šolstvo nam jamči najlepši napredek kmetijskega stanu in kmetijske stroke sploh, organizacija tega šolstva je vzorna in v pčnos ne samo mariborski oblasti, ampak celi državi. In to šolstvo nam je ustvaril isti duhovnik, ki je Večerniku na — petu, ustvariti pa je to šolstvo mogel le na podlagi temeljitega študija enakih ustanov v inozemstvu, predvsem v Avstriji, Češkoslovaški in Nemčiji. To šolstvo je že v prvih početkih vzbudilo najširše zanimanje med ljudstvom in med učitelstvom in sploh pri vseh, ki so si vzeli čas, da so se v to vprašanje poglobili. Kako sodi o tem učitelstvo, je najboljši dokaz učiteljski tovariš, ki se v svojih številkah z dne 31. januarja 1929 obširneje bavi s tem vprašanjem. Tudi učiteljsko zborovanje v Celju dne 9. febr. 1929 je pokazalo, da učitelstvo popolnoma pojmuje globoki pomen kmetijsko-nadaljevalnega šolstva za naš bodoči razvoj, in vendar dopisnik ne bo trdil, da učitelstvo po svoji večini vedri v vrstah SLS.

Delo oblastnega odbora je bilo javno in je radi tega izpostavljeno kritiki, toda kritika naj bo poštna in naj temelji na dejstvih, ne pa na splošnih sumničenjih in zavijanjih dejstev.

V Mariboru, dne 12. februarja 1929.

Dr. Josip Leskovar.

Pismo s Koroškega

V slovenski občini Kotmara vas, kjer že desetletja živi in uspešno deluje naše izobraževalno društvo in ni nobenega rojenega Nemca, je tamščini učitelj dvakrat priredil s slovenskimi otroci Schubertfeier, za katero si je iz Celovca naročil cel orkester. Bilo je to za malo vasico in naše radovedne ter nedolžne malčke seve cela senzacija. V mali vasici, kjer najdeš toliko lepših narodnih pesmi, tako impozantna Schubertfeiera in zraven lepo naglašanje »unser Schubert!« Veležeta je vreden Schubert, kot agitacije za priključitev in germanizacijo! V Smihelu nad Pliberkom nadalje je vprizoril prvič, čd ar pomni naše slovensko ljudstvo, ki je tam v pretežni večini, seveda zopet nemški učitelj, nemško imeno »Für's Buckelkraxentragen« in drugo »Dienerdummheit«. Burki brez vsebine jasno kažejo smer nove ponemčevalne taktike. Zaenkrat so se mrali zadovoljiti z udeleženci iz nemškega dela dežele, posebej Veličova. Značilna je pripomba poročevalca o tej prireditvi v celovški »Freie Stimmen«: »Sehon die Tatsache allein — in Sv. Michael ein deutsches Theater — wirkt wie ein Bombenschlag.« Bomba in udarec za naše ljudstvo, in to z igralci-Slovinci! Ves način in okoliščine, kako pregovorili nemški učitelj ali orožnik naša dežela za nemške prireditve, so jasen dokaz, da je tem ljudem sveto vsako sredstvo! Pred prazniki se je skreda v vseh šolah na našem Koroškem priredila po učiteljskih aranžiranih božičnicah: nemške deklaracije, nemške pesmi in govori in le tupatam slovenska beseda, da se vsaj malo približe zlobni namen Veseli so bili darov revni šolarji, in naj si so darovi odkoder že, a drago, zelo drago jih bodo moralni plačati pozneje.

Deklaracija nove čsl. vlade

Udržal se smatra le za ravnatelja Svehle

Praga, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Novoimenovalni ministrski predsednik Udržal se je danes predstavil poslanski zbornici in senatu z vladno izjavo. Smatra se za namestnika Svehle, čegar program hoče izvesti. V zunanji politiki hoče delovati za mir in za dobro odnose s sosednimi državami, v notranji politiki obravnavati z vsemi, ki so dobro volje, proti demoralizirajočim elementom pa strogo postopati. Agrarna reforma se mora končati

čimprej in se spopeliti z gospod. reformo. Posebno obširno se je bavil z vojnimi resorom, katerega upravlja sam. Štirinajstmesečna službena doba se mora uvesti samo tedaj, če se obstoj daljšeslužbečih podčastnikov zavaruje z zakonom. V kulturnem pogledu se v češko-slovaški armadi stori več kakor v večini drugih držav. Po osemnajstmesečni vojaški službi ni noben vojak več analfabet.

„Litvinovov protokol važnejši od Kellogovega pakta“

Varšava, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Romunski poslanik Davilla je izjavil Vašemu dopisniku, da je podpis Litvinovega protokola velik diplomatski uspeh Poljske, ki je dosegla svoj cilj, da se istočasno pritegnejo k podpisu tudi ostale vzhodne države. K temu je slučajno pripomogla bolezen Daville, ki se je v Moskvi prehladil, kar je povzročilo, da se je podpis zavlekel za nekatere dni, tako da so baltičske države mogle še istočasno podpisati. To pa nikakor ni bila »diplomatska bolezen«, o čemer se je tudi nezaupni Litvinov sam osebno prepričal. Poljsko-romunsko sodelovanje pri pripravljanih pogajanjih je bilo zelo tesno. O izmenjbi sedanjega razmerja med Romunijo in sovjetsko Rusijo, posebno o vzpostavitvi diplomatskih odnosov, se v razgovorih v Moskvi ni spregovorilo z nobene strani. Davilla bo potoval v Bukarešt, da poroča romunski vladi in da pripravi oblik romunskega zunanega ministra Mircesca v Varšavi, ki je določen za

konec prihodnjega tedna.

Ruski poslanik v Varšavi Bogomolov je izjavil, da je pomen Litvinovega protokola za vzhodno Evropo večji, kakor pomen Kellogovega pakta. Praktično se bo udeležil s tem, da se bojo zaenkrat zboljšali poljsko-ruski odnosi. Latiški poslanik Nuksa je izjavil v »Dzienu polskemu«, da Latvija z istočasnim podpisom ni hotela tvoriti posebne skupine med signatarnimi državami.

Pariz, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Seydoux glosira v »Petit Parisien« Litvinov protokol. Rusko pogodbo je pjasnitil tako, da so jo stavili iz strahu, da ne bi Rusije zadržala Poljska, katero podpira Anglija. Tudi je hotela biti Rusija Ameriki uslužna z ostenativno mirovno demenstracijo. Izključitev vojne pa ne odstranjuje državljanov vojne, katero sedaj sovjeti sicer popolnoma tiho, pa na toliko nevarnejši način pripravljajo.

Snežna katastrofa na višku

V Belgrad dva dni nobenega vlaka iz Zagreba - Povsod pomanjkanje premoga - Pomoč pasivnim krajem

Belgrad, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Vremenska snežna katastrofa je v teh dneh, lahko rečemo, dosegla vrhunec. Veliki zameti so začeli promet ovirati še bolj kakor led in mraz. V Belgrad že dva dni ni prispel noben vlak iz Zagreba. Nekateri so obšli sredi proge. Belgrajska postaja ni mogla razen Simplon-Expressa pustiti nobenega vlaka naprej. Zagreško in belgrajsko ravnateljstvo sta omejili promet na najskrajnejše potrebe, na dva brzovlaka in en osebni vlak.

Sneg je pokvaril mnogo lokomotiv, kar je tem občutnejše, ker pri nas itak primanjkuje lokomotiv. Če se pomisli, da se je ob zadnjem hudem mrazu pokvarilo čez 50 lokomotiv in da je šlo te dni v reparaturo 40 lokomotiv, potem je razumljivo težko gospodarsko stanje.

Prometno ministrstvo je izdalo na vsa železniška ravnateljstva naredbo, naj se vsi tovrstni vlaki uporabljajo predvsem za transport premoga in življenjskih potrebščin. Pomanjkanje premoga postaja v vseh mestih zelo občutno.

Sole so se morale zapreti. Pa ne samo, da je ukinjen promet, tudi nealera podjetja, ki morajo neprestano obratovati, so nezadostno preskrbljena s premogom. Belgrajska elektrarna je preskrbljena samo za deset dni Belgrajske prebivalstva pa že itak dovolj trpi na pomanjkanju premoga. Čujemo, da je na potu 3000 vagonov premoga, ne ve se pa, ali bodo pravočasno prispeli.

Poleg vremenskih nezdov je treba upoštevati, da razsajajo bolezni, posebno hripa. Samo v Trbovljah je obolelo okrog 2000 delavcev, kar se pri produkciji premoga nemalo pozna. Železniško ministrstvo bo z vsemi silami vzdržalo promet in bo preskrbovalo prebivalstvo s premogom in živili. Preko elementarnih nezdov pa ne morejo niti z vsemi modernimi tehničnimi sredstvi oborožene države, kot so na primer Nemčija, Anglija in Francija. Zato so razumljive težave tudi v naši državi.

Pri železniškem ministrstvu so se že oglašile razne gospodarske organizacije s prošnjami in zahtevami, kako naj se gospodarstvu pomaga. Danes so obiskali prometnega ministra dr. Korošca zastopniki centrale industrijskih zbornic in ga prosili, naj industrijo čimprej preskrbi s premogom. Industrija trpi na pomanjkanju premoga. Na 10.000 delavstva je v nevarnosti, da izgubijo svoj vsakdanji zaslužek, če bi industrija radi pomanjkanja premoga morala prenehati z delom. Nedvomno je, da je ministrstvo na te zahteve že preje mislilo, toda z elementarnimi nezdovami in višjo silo pač ni mogoče tekmovati.

Belgrad, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Radi hude zime postaja vprašanje o javnih delih skoro odveč. S tem vprašanje javnih del za pasivne kraje ni rešeno. Vlada je, kakor znano, že določila kredite za javna dela. Toda njih izvršitev je postala težavna, ker jih ovirajo sneg in hudi zameti. Ljudstvo pa ne more ostati brez prehrane radi tega, ker je slab promet. Zato je minister razdelil več milijonov. Vendar ta denar ni zadosten. Zato je odredil, da se da na račun 30 dnevnic naprej, in sicer za vsakega posameznika. Prav tako je povišan kredit za posamezne kraje, kot so Split in nekateri hercegoviški kraji. Ti krediti naj služijo za dela, ki se lahko, oziroma se bodo izvršila pozneje. Da se ne bi od strani trgovcev vršile

kake zlorabe, ko se bodo prodajala žvila, je socialnopolitični minister odredil stroge kazenske določbe in posebno nadzorstvo.

Zaprošena vojaška pomoč

Zagreb, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Proga Karlovec—Sušak je vsa zasnežena. Radi tega se je ves promet ustavil. Prav tako se je radi zametov ustavil ves promet na progi Ogulin—Split, kjer je položaj popolnoma nespremenjen. Snega je vihar nasul toliko, da ga je pónček na progi 6 do 8 metrov visoko. Tudi na progi Zagreb—Belgrad je skoro ves promet ustavljen. V kolikor vlaki prihajajo, prihajajo z velikimi zamudami.

Po poročilih zagrebske vremenske opazovalnice bi bilo v hrvatskih krajih stanje tole: Zagreb—14. Sisek—14. Koprivnica—17. Karlovac—15. Ogulin—12. Gospić—15. Gračac 10. Plaski—15. V Gorskem kotarju povprečno—22. Telefonski promet na susaški oziroma lički progi je pokvarjen, ker so snežni viharji podrli brzovjavne in telefonske drogove.

V kolikor je zagrebsko železniško ravnateljstvo odposlalo vlake, so morali pred njimi plugi, ki so čistili proge. Sneg namreč naltava tako hitro in gosto, da morajo proge čistiti vsaki dve uri. V potniških vlakih je zelo malo potnikov, ker se v takšnih razmerah skoro nihče ne upa na pot, ako nima izredno nujnega posla.

Železniško ravnateljstvo je prosilo vojaško poveljstvo na pomoč pri čiščenju železniških prog, ker s sedanjim osebjem ne more dela zmčiti.

Poročila, ki prihajajo na ravnateljstvo s posameznih železniških postaj, so naravnost obupna. Vašemu dopisniku so na zagrebskem ravnateljstvu izjavili, da pomenjajo sedanji zameti resno nevarnost za splošni promet tudi pozneje, zlasti na tistih progah, ki so v območju zagrebskega ravnateljstva.

Radi silno slabega vremena je Zagreb danes že občutno zadet na pomanjkanju mleka. Najtežje občutijo pomanjkanje bolnišnica in slične ustanove. Edino mlekarska zadruga »Samopomoč« je dobila mejno množino mleka, sicer pa je bil ostali Zagreb brez njega.

Posl. Juriga in Tomanek izključena iz stranke

Praga, 14. febr. (Tel. »Slov.«) V aferi dr. Tuhe je preiskovalni sodnik zaslišal večeraj tudi ravnatelja osrednje pisarne madjarskih opozicijskih strank Flachbarta, ki je, kakor se govori, posredoval med dr. Tuho in Budimpešto. Klub poslancev in senatorjev slovaške ljudske stranke je izključil poslance Juriga in Tomaneka.

Dunajska vremenska napoved: Temperatura se bo še bolj dvignila, zapadni vetrovi. Večerno poročilo: Od časa do časa oblačno, morda sneg, morda še nekoliko boljša temperatura.

Vremenska napoved zagrebske vremenske opazovalnice. Ostri mraz bo trajal dalje. Nastopil bo še ostrejši mraz.

Novosadska vremenska napoved. Nov naval mraza iz Avstrije v severnih krajih. Temperatura ne bo padla pod — 20. Povečini bo snežilo.

Pred gospodarsko konferenco male antante

Belgrad, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Gospodarska konferenca male antante v Bukarešti, ki je določena za 20. febr., ima svoj poseben značaj. Na njej se bodo prvokrat obravnavala vsa gospodarska vprašanja. Vendar je treba takoj poudariti, da ne bo presenečeno, da so zelo velike težave, in sicer zato, ker vse države delajo na to, da zaščitijo domačo produkcijo, zlasti kmetijsko. Ker pa so države male antante vezane na medsebojno zblizanje, se bo skušalo na skupnih preliminarjih posvetovanjih določiti nekatere skupne točke.

Nemčija za znižanje vojne odškodnine

Pariz, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Na včerajšnji seji reparacijske konference je predlagal ravnatelj nemške državne banke dr. Schacht, da naj se višina bodočih anuitet ne samo zniža, ampak tudi zmanjša njihovo število. S tem je Nemčija stavila oficialni predlog za revizijo Dawesovega načrta. Kakor piše »Petit Parisien«, je bil govor tudi že o tem, da naj se konferenca poda v Berlin, da bi proučila gospodarski položaj Nemčije. Zaenkrat pa še ni misliti na to, da bi konferenca sklenila tako potovanje. Parker Gilbert je zopet obolevl na španski boleznini in leži v postelji.

Grški parlament odobril posojilo in Kellogov pakt

Atene, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Poslanska zbornica je danes po drugem čitanju odobrila Kellogovo pogodbo in posojilo pri newyorški banki Seligmann & Co., katero se bo porabilo za melioracije pri Solunu. Venizelos je navajal, da je angleška banka Hambros, ki je že celo stoletje bankir Grčije, hotela Grčiji vsiliti pogodbo, da bi vsa svoja inozemska posojila naročala samo pri njej, kar pa je Venizelos odklonil. Grčija je moralno in materialno interesirana na tem, da more svoje denarne potrebe kriti ne samo v Londonu, temveč tudi v Newyorku.

Tročki v izgnanstvu

Carigrad, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Trockega so z njegovo soprogo in dvema otrokoma odpravili v sovjetski konzulat, kjer ga straziijo kakor državnega ujetnika.

Morilec Vučelrn proglašen za neprištevitiga

Praga, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Sodni zdravniki so proglasili Albanca Vučelrta, ki je umoril Cenabegovega morilca Bebiča, za neprištevitiga. Dejanje je storil v histeričnem, megljenem stanju, povzročenem radi žalostne usode svojega umorjenega gospodarja Cena bega, kar je oceniti enako kakor trenutno duševno zmedenost.

Izjava Chamberlaina

London, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Chamberlain je izjavil na vprašanje, da nima vzroka smatrati, da bo Vatikan postavil svojo kandidaturo pri Društvu narodov.

Belgrajske vesti

Belgrad, 14. febr.

Uprava državnih monopolov je prejela od Narodne banke 270.000 funtov kot prvi obrok od skupnega posojila 1.080.000 funtov šterlingov.

Gozdarsko ministrstvo je izdalo pravilnik v zaščito male lesne industrije, posebno žag. Novoimenovalni jugoslovaški poslanik Milojević je večeraj dospel na Dunaj in danes prevzel uradne posle.

Industrijska zveza je intervenirala pri zunanem ministrstvu, naj se pravilnik o naši konzularni službi, predno stopi v veljavo, predloži tudi našim TOI zvezani, da izrečejo svoje mnenje, ker je važen za gospodarstvo.

Notranje ministrstvo je ponovno odredilo praznik za uradništvo. Za katoličane: božič (2 dni), velika noč (2), binkošti (2), Rešnje Telo (1), Velika Smaren (1), Vsi sveti (1). Za pravoslavne: božič (2 dni) in sveči večer (1), novo leto (bogojavljenje) (1), sv. Sava (1), veliki petek (1), velika noč (2), bin' ošči (2), Spasovo (2), krstna slava. Pravoslavni imajo dva praznika več.

V Belgradu so pričeli graditi novo radiopostajo, ki bo imela 9 KW. To bo torej najmočnejša radiopostaja v Jugoslaviji.

Pomanjkanje sladkorja v Belgradu. Na potu je 300 vagonov. Če ne bodo pravočasno dospeli, se je bati podražitve.

Vsa 1 Din za Slov. Stražol

Za Slovensko stražo so darovali: 336,50 Din Nikolaj Zupelj, župnik v p., Spodnji Bernik (v tih obkrožih); 200 Din Mestna blagajna Ptuj; županstvo občine Smihel; 180 Din Mohorjani Begunje pri Cerkljici; 150 Din župnija Ceruče; 125 Din Mohorjani Sv. Lovrenc na Dravskem polju; 108 Din Mohorjani v Trebnjem; po 100 Din Mohorjani Središče ob Dravi; županstvo občine Homec; županstvo Medvode; šentpeterski Orel v Ljubljani; županstvo občine Moste pri Ljubljani; županstvo občine Zg. Siska; Hraninica in posojilnica Smartno pri Litiji; Mohorjani Gorje nad Bledom; 60 Din Prosvetno Društvo v Smihelu pri Novem mestu; 40 Din Mohorjani Sv. Marjeta; Mohorjeva družba v Mirni peči; 33 Din župnija sv. Jakoba ob Savi; 25 Din Mohorjani St. Janž na Dojenškem; 20 Din Gustav Schiffer, župnik v p., Breg; 5 Din Janez Dežman, Skaručna.

Promet ustavljen - šole zaprte

Vedno večje in hujše posledice mraza

Nadaljne omejitve potn. prometa

V »Slovenca« smo 13. in 14. t. m. objavili, kateri vlaki so ustavljeni. Vse te omejitve, ki bi imele trajati od 13. do 15. t. m., so v polnem obsegu podaljšane za nedoločen čas.

Poleg te omejitve pa so do nadaljnjega ukinjeni še sledeči vlaki:

Na progi Zagreb—Maribor: Brzovlak, ki odhaja iz Zagreba ob 10.50 in prihaja v Maribor ob 14.51; v nasprotni smeri odhaja iz Maribora ob 14.35 in prihaja v Zagreb ob 18.25.

Na progi Zagreb—Belgrad:

Med Zagrebom in Belgradom vozi samo Simplon Orient Ekspres, ki odhaja iz Zagreba ob 3.35 in prihaja v Belgrad ob 12.00. Vse ostali potniški promet med Zagrebom in Belgradom pa je ukinjen.

Na progi Ljubljana—Rakek vozi do nadaljnjega samo še sledeči potniški vlak:

Iz Ljubljane odhod ob 6.10, 14.13, 18.30.

Prihod v Rakek ob 7.57, 16.03, 20.21.

Iz Rakeka odhod ob 5.55, 9.25, 20.40.

Prihod v Ljubljano ob 7.19, 10.48, 22.02.

Vsi ostali potniški vlaki in vsi brzovlaki ter SOE izostanejo do nadaljnjega na tej progi radi velikih snežnih zametov, burje in prometnih ovir med Rakekom in Divačo. Trenotno se za silo vzdržuje mednarodni promet preko Podbrda.

Na glavni progi proti Italiji je ukinjen ves železniški promet od Postojne do Divače. Zamrzli in v snegu običali vlak pri Postojni ter dva pomožna stroja stoje še vedno na edinem prostem tiru ter onemogočujejo promet. Pa tudi če se italijanski železniški upravi posreči rešiti ta vlak iz ledenega in snežnega oklepa, bo promet še nadalje nemogoč. Med Divačo in Postojno divja namreč silna burja ter nanaša zamete na progo. Proga je vsa zasnežena. Zato je italijanska železniška uprava odločila, da se ves promet med tema dvema postajama ne bo vršil tako dolgo, dokler se vremenske razmere ne izboljšajo. Vsi brzovlaki iz Ljubljane do Trsta vozijo le preko Jesenic. Pa tudi na progi med Borovnico in Rakekom se vlaki vozijo z velikimi težavami. Ves promet se vrši le po enem tiru, drugi tir pa je pod globoko snežno odejo. Potreben je največji napor vsega železniškega osebja in delavcev, da pribore vsaj enemu vlakom dnevno z največjimi napori prosto pot. Vlaki na tej progi imajo seveda velike zamude.

Neprilike dolenskega vlaka

Železniška zveza med Ljubljano in Karlovcem je bila od srede večer pa do četrta popoldne pretrgana. Pri postaji Mahično blizu Karlovca so ogromni zameti na progi onemogočili vsak promet in so vlaki vozili le na progi med Ozljem in Ljubljano. Prvi vlak, ki je vzpostavil zvezo med Ljubljano in Karlovcem, je bil večerajšnji jutranji dolenski vlak. Prišel je snoči v Karlovec, potem ko so odkidali progo pri Mahičnem. Veliki zameti ovirajo promet tudi pri Višnji gori. Delavstvo se je v četrtek na vso moč trudilo, da je odkidalo progo.

Aleksander Dumas:

Pipa Jean Bart-a

Jean Bart¹ je bil iz Dunkerque-a², vlažne in mrzle dežele, kjer je pipa ne le tovariš, temveč tudi peč; bil je vnuk in nečak morskikh roparjev in sam je bil morskji ropar do tistega časa, ko ga je bil pozval Ludovik XIV.³ v vojno mornarico.

Takrat je bil Jean Bart že star ena in štirideset let; nepozno je bilo, da bi menjal svoje navade iz mladosti. Vendar je vsak, ki je o tem premišljal, bil prepričan, da Jean Bart kadi svojo pipo v kraljevi predsobi ne iz neznanja etikete versajskega dvora, temveč zato, ker je s tem hotel izzvati, da ga vržejo iz palače; ker pa je bil vendar le vodja eskadre in ker se je imenoval Jean Bart, to nikakor ni bila lahka stvar in tudi se zlepa ni dalo reči Ludoviku XIV., da je v njegovi predsobi mož, ki kadi.

Znano je bilo, da je prišel Jean Bart prosit kralja milosti, milost, katero je bil kralj že dvakrat odrekel.

Zato tudi niso predložili kralju njegove prošnje za avdijenco. Jean Bart je mogel torej priti do kraljeve sobe le po zvijači.

¹ Jean Bart, znamenit francoski mornarski junak, rojen v Dunkerque-u leta 1650. Najprej je služil Holandcem. Pri zbruhu vojne med Holandijo in Francosko leta 1672, pa se je vrnil v svojo domovino in je vstopil v francosko službo. Prvotno je vodil ladjo morskikh roparjev, potem pa ga je imenoval Ludovik XIV. za mornariškega poročnika in vsled njegove držnosti za vodjo eskadre. Umril leta 1702 v Dunkerque-u so mu postavili spomenik.

² Dunkerque francoska luka na severnem morju v bližini belgijske meje, ca. 40.000 prebivalcev.

³ Ludovik XIV., Veliki, sin Ludovika XIII. Bourbonškega in Ane Avstrijske, rojen leta 1638, francoski kralj od l. 1643. do l. 1715.

Najslabše so prometne razmere na progi Ljubljana—Belgrad. Tu je ukinjen sploh ves železniški promet razen štirih brzovlakov in dveh osebnih vlakov. V sredo ob 10. uri ponoči je prišel iz Belgrada Orient Simplon Ekspres — prvi vlak, ki je po 40 urah prišel iz Belgrada v Ljubljano. Samo iz Broda do Siska je vozil 12 ur.

Največje težkoče so na postaji v Zagrebu. Tu kar noben vlak ne more ven. Vse kretnice, premikalne naprave, tračnice in signali, kratkomalo vsa postaja je tako zledenela, da je tehnično nemogoče odpravljati vlake v redu iz postaje.

Brzovlak iz Belgrada v Ljubljano štiri dni

V torek zjutraj je, kakor smo poročali včeraj, sploh izostal jutranji belgrajski vlak. Prvi brzovlak, ki je za Orient Ekspresom prišel v Ljubljano, je prišel v četrtek ob 2 zjutraj. Ta brzovlak je odšel iz Belgrada v ponedeljek zvečer. Potreboval je torej v Ljubljano skoro štiri dni. Vzroki te rekordne zamude so nesreča pri Batajnici in ogromni zameti na vsej progi.

Direktni brzovlak Belgrad — Zagreb — Maribor—Dunaj

je odpovedan. Dunajski brzovlaki v Ljubljano in Trst so prihajali z ogromnimi zamudami. Dunajski brzovlak, ki bi moral priti v Ljubljano ob 5 zjutraj, je v četrtek tičal pri Špiljah pet ur v snegu in je prišel v Ljubljano šele ob štirih popoldne. Proti Trstu je bil dirigan preko Jesenic in Podbrda.

Plazovi med Celjem in Zidanim mostom

Poročali smo o velikem plazu, ki je zasul progo med Laškim in Celjem. Napovedali smo, da je tekem noči pričakovati še več zametov. Naša napoved se je uresničila. V noči od srede na četrtek je med Zidanim mostom in Celjem zasulo progo še osem plazov. Ves promet na tej progi je bil ustavljen do četrta do 10 dopoldne, ko se je številnim delavcem le posrečilo odkidati progo vsaj na enem tiru. Promet med Zidanim mostom in Celjem se vrši še vedno le po enem tiru. Pričakujejo pa še nadaljnih plazov.

Na vseh lokalnih progah v Sloveniji se vrši promet le v omejenem obsegu in je skrčen na najmanjšo mero. Uveden je takozvani nihalni promet, to je vlak vozi do cilja, ter se vrne, brez ozira na vozni red in čas. Najmanj prizadeta je gorenjska proga. Plazov tu ni in vlaki vozijo le z razmeroma malimi zamudami. Tudi kamničan in vrhničan vozita brez večjih zamud. Na prvi progi bodo nastale prometne ovire takoj, ko nastopi južno vreme in se bodo valili plazovi na proge.

Kakor rečeno, je ljubljanska železniška direkcija edina, ki vzdržuje promet na vseh progah, vsaj v skrčenem obsegu. Vesti iz južnih pokrajin pa so naravnost Jobove. V Bosni, na Hrvatskem Podravju, v Sremu in Vojvodini je ukinjen kar ves promet na nekaterih progah.

Pustil je v nemar svoje sloveče z zlatom in srebrom pretkano oblačilo, ki je napravilo toliko hrupa v pariških salonih, oblekel priprosto suktno višjega mornarskega častnika, si odel krog vratu samo tisto zlato verižico, ki mu jo je bil kralj nekoč podaril v nagrado za njegove junaške čine na morju in se predstavil v predsobi Njegovega Veličanstva, kakor da bi imel pri sebi svoje vsprejemno pismo.

»Gospod fregatni kapetan,« vpraša častnik, ki je imel nalog, uvesti prosilce h kralju, »gospod fregatni kapetan, ali imate pismo za avdijenco?«

»Moje pismo za avdijenco,« reče Jean Bart, »čemu neki? Hvala Bogu, kralj mi je dovolj dober prijatelj, da ni treba med nama teh budalosti. Recite mu le, da želi z njim govoriti Jean Bart, in to bo zadostovalo.«

»Kakor hitro nimate avdijencega pisma,« odvrne častnik, »se nihče ne bo drznil, vas naznaniti.«

»Ni potrebno, da me naznanite,« meni Jean Bart, »naznanim se že sam.« In se približa kraljevim vratom.

»Zabranjeno, gospod častnik,« reče službojuči mušketir.

»Ali vam je tako zapovedano?« vpraša Jean Bart.

»Zapovedano nam je,« odvrne mušketir.

»Vsa čast povelju,« pritrdi Jean Bart.

Nato se nasloni k steni, potegne izpod klobuka pipo, jo natlači s tobakom, zakreše ogenj in prižge.

Dvorjani ga debelo gledajo.

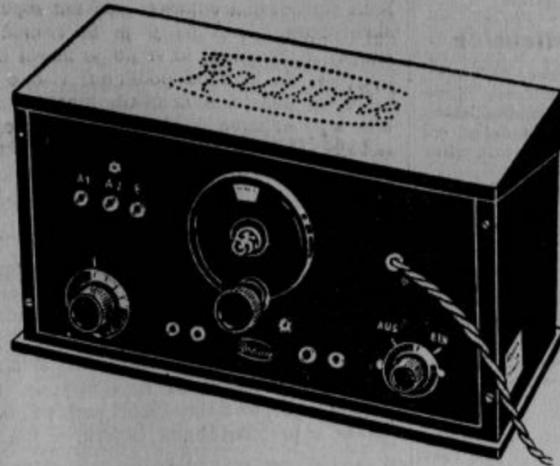
»Moram vas opozoriti, gospod fregatni kapetan, da se v kraljevi predsobi ne kadi.«

»Potem pa me ne pustite čakati, ker jaz kadim vedno, kadar čakam.«

»Gospod fregatni kapetan, ne silite me k temu, da vam moram pokazati vrata.«

Senzacionalna novost!

Aparat brez akumulatorja in baterij. - Priključi se naravnost na luč. (220 ali 210 V, izmenični tok.)

Troelektronski aparat

Radione

Sprejema vso Evropo v zvočniku. Nikakih obratnih stroškov, nikake skrbi z njim. Vsa manipulacija je stikalo kot pri luči.

Zahtevajte, da se Vam predvaja v trgovini

Radijske oddajne postaje v Ljubljani

Miklošičeva cesta 5 — Paviljon poleg Uniona — Telefon 31-90

Osebe zelo trpi in sploh ne more vzdržati pri neprekinjeni nočni službi. Obolelo je že zelo veliko osebja, tako, da je nastalo občutno pomanjkanje uslužbencev, kar pri napornem delu v tem mrazu niti čudno ni. Če bo tak mraz trajal še nekaj dni, ne bo mogoče vzdržati prometa niti v tem obsegu.

Dovoz premoaga je nekoliko boljši, vendar pa more vsak čas nastopiti občutno pomanjkanje vagonov, ker ti radi snega zaostajajo na vseh krajih.

Železniški telefon in brzovjav funkcionirata v redu.

Velike izgube železniške uprave

Umevno je, da je ves ogromen zastoj na progah povzročil železniški upravi ogromno škodo. Škoda na materijalu je neprecenljiva in se bo to pokazalo šele tedaj, ko se bo sneg pričel tajati. Izdatki so radi kidanja snega izredno poskočili. Pri kidanju snega na progah je našla velika množina brezposelnih delavcev zaslužek. Koliko je trenutno zaposlenega delavstva na vseh slovenskih progah, zaenkrat še ni mogoče ugotoviti, ker najema vsaka postaja delavce sproti in po potrebi na licu mesta.

Dohodki železnic so padli neverjetno nizko. Pri dnevnih inkasih je le redkokdaj doseženo 10 odstotkov tege, kar bi bilo pričakovati sedaj v normalnih razmerah. Pomisliti je treba, da izvozna sezona še ni zaključena in da je zato gospodarska škoda tem bolj občutljiva.

»Predno sem govoril s kraljem,« se porgljivo nasmeje Jean Bart. »Pred tem vas pa svarim.«

In dejansko, kakor smo že rekli, to ni bila lahka stvar, vreči ven Jeana Barta, zato je izvolil častnik izmed obeh neprilik manjšo in predvsem manj nevarno ter šel tožit kralju:

»Veličanstvo, v Vaši predsobi je mornarski častnik, ki kadi in nas zagotavlja, da bo vstopil tudi proti naši volji.«

Ludovik XIV. se ni niti potrudil, da bi ugibal.

»Stavim, da je to Jean Bart!« reče.

Častnik se prikloni.

»Pustite ga, naj pokadi svojo pipo,« veli Ludovik XIV., »in potem naj pride.«

Jean Bart ni dokadil svoje pipe, vrgel jo je v ognjišče in pohitel v kraljevo sobo; toda komaj prestopi njen prag, obstane in spoštljivo pozdravi Ludovika XIV.

Jean Bart je dosegel svoj namen. Stal je pred svojim kraljem z isto spretnostjo, s katero je manevriral pred sovražnimi eskadrami; vodil je razgovor preko čeri, brezden in skal tja, kamor ga je hotel napeljati. Najpreje se je dal hvaliti zaradi posrečenega izpada iz dunkerqueške luke, kjer je bil tesno obkoljen od angleških ladij, in zato, ker jih je požgal več kot osemdeset. Ko mu je slednjič kralj še čestital k izpadu iz Newcastle-a⁴, je pokleknil predenj in razgovor končal s tem, da ga je prosil milosti za Keyserja, svojega mornarja, ki je bil obsojen na smrt, ker je bil v dvo-boju usmrtil svojega nasprotnika.

Kralj je okleval.

⁴ Newcastle, mesto v Angliji ob Temzi; ca. 267.000 prebivalcev; trgovsko središče za premoag na severu Angleške.

Fala ustavi obrat?

Maribor, 14. februarja.

Nivo Drave je tekem večerajšnjega dne tako padel, da se je moral promet z meljskim brodom ustaviti. Tudi obstoja nevarnost, da bo morala falska elektrarna radi istih vzrokov ustaviti svoj obrat. Zaenkrat je bila prisiljena zmanjšati dobavo električnega toka ruški tovarni za dušik in trboveljskemu rudniku. Drava je na mnogih krajih popolnoma zamrznila.

Šolski pouk ukinjen

V Ljubljani je doslej ukinjen pouk skoro na vseh gimnazijah, ljudskih in drugih šolah. V Novem mestu je do nadaljnjega ukinjen pouk na gimnaziji. Na kranjski gimnaziji bo pouk prenehal v ponedeljek.

Isto je na Štajerskem v Mariboru, Celju in Ptujju.

Prenehal je pouk tudi na ljudskih šolah deloma radi pomanjkanja kuriva, večinoma pa radi tega, ker otroci iz oddaljenih krajev v tej strašni zimi niso mogli prihajati v šolo.

Omejitve pouka bodo trajale več dni, dokler ne nastopi vsaj deloma milejše vreme.

Ustavljen paketni promet

Poštno ravnateljstvo je dalo vsem poštam brozjavno okrožnico sledeče vsebine: Ker so nastale radi snežnih zametov prometne težkoče, pošte do preklica ne smejo sprejemati paketov za kraje izven naše direkcije.

Bratsko prijateljstvo do Keyserja je dalo Jean Bartu prave besede. Prosil je, rotill in zaklinjal.

»Jean Bart,« se je oglasil Ludovik XIV., »podelim vam, kar sem vam odbil v Trouville-u.«

»Milostljivi gospod,« je odgovoril Jean Bart, »moj oče, dva brata in dvajset drugih članov moje rodbine so umrli v službi Vašega Veličanstva. Ker mi danes podarite življenje mojega mornarja, je račun med nama poravn.«

In Jean Bart je odšel, zajokal kot otrok in zavrnil na vse grlo: »Zivel kralj!«

Takrat pa so ga obkročili vsi dvorjani, da laskajo možu, ki je ostal nad pol ure v zasebni avdijenci pri Ludoviku XIV. Ker ni vedel, kako bi predril ta živi krog, ki ga je začel dušiti, je porabil vprašanje enega izmed dvorjanov:

»Gospod Jean Bart, kako ste pa vendar prišli ven iz dunkerqueške luke, ko ste bili tako blokirani od angleškega brodogva?«

»Torej vi hočete to izvedeti?« je odgovoril.

»Da, da, zatrjujejo dvorjani enoglasno, to nas zelo zanima.«

»No, prav! Boste precej videli. Jaz sem Jean Bart, kaj ne da? Vi ste pa angleško brodogve; vi me blokirate v kraljevi predsobi in me zadržujete, da ne morem ven. No dobro! vlii vlni pifl! pa! Glejte, tako sem odšel.«

In med temi štriklji je na desno in levo odrazil z vsemi štirimi tiste, ki so mu bili najbolj napoti, da so se kar prekopincili drug na drugega; tako si je priboril izhod do vrat.

In ko je dospel tja, je dejal:

»Glejte, gospodje, kako sem prišel iz dunkerqueške luke!«

In zapustil je kraljevo predsobo.

Kaj je novega

Koledar

Petek, 15. februarja. Favstin, Jovita, Jordan. — Solnce vzhaja ob 7. uri 7 minut in zaide ob 5. uri 21 minut. — Jutri: Julijana.

Stoletnice in petdesetletnice

Svet obhaja vse mogoče obletnice, petletnice, desetletnice itd., kar je gotovo pretirano. Ni pa odveč, če se spominjamo stoletnic in petdesetletnic, ki so bolj redke in prav zato ljube in drage, saj pravi laški pregovor: Cosa rara, cosa cara (Kar je redko, je dragoceno).

Katoličani se letos spominjamo 1400 letnice, kar je sv. Benedikt ust. novil na Monte Cassinu svoj prvi samostan in s tem ustanovil benediktinski red. Dve sto let je minulo, kar je bila potrjena pobožnost na čast Jezusovemu srcu. Francozi se spominjajo Device Orleanske, ki so jo Angleži leta 1429. ujeli in je mučenica pričela svoj trnjevo pot. Nemci praznujejo dvestoletnico Lessingovega rojstva in se spominjajo smrti Friderika Schlegla († 1829). Čehi bodo slovesno praznovali tisočletnico smrti sv. Venceslava in dvestoletnico, kar je bil sv. Janez Nepomčan proglašen za svetnika (1729).

Tudi mi Slovenci obhajamo letos razne stoletnice in petdesetletnice. Slavljenci sacer niso naši prvi stebri, peč pa so stebrički, ki tudi nosijo na svojih glavah naše kulturno poslanje, zato jim ne smemo odrekati hvaležnega spomina. Nekaj teh mož tu naštevamo:

Adamič Franc, nadučitelj v Smartnem pri Litiji. Rejen je bil v Ljubljani, na Zabjaku 4. septembra 1829. Oče je bil hišni posestnik in tesarski mojster. Sin je dovršil osnovno šolo in tri razrede gimnazije, potem pa je prestopil na učiteljsko, katero je leta 1847. zapustil kot odličnjak. Leta 1848. je prebil sposobnostni izpit in skušnjo za pouk nemih.

Kot učitelj je služboval najprej v Škofji Loki, potem pa do svoje smrti v Smartnem pri Litiji. Umril je po 30 letnem službovanju za kanjo 22. decembra 1877 v 49. letu.

Od mladosti ga je glasba veselila. Skladati je začel že na učiteljsko leta 1845. in je vodil kvartet svojih součencev, ki so prepevali njegove prve skladbe. V glasbi je bil najboljši izmed vseh součencev; celo boljše od Leopolda Belarja, kakor kažejo redi pri glashenem učitelju Gašparju Mašku. Kot učitelj je bil obenem orglavca na cerkvenem koru. Zato je zložil mnogo napevov: 17 maš, 4 božične pesmi, 6 velikonočnih, 12 Marijinih, 3 za sv. Rešnje Telo, 10 Tantum ergo, 6 ofertorijev, 21 pesmi za razne prilike. Te pesmi so zložene za štiričlansko moško, nekatere pa tudi za mešane zore Svetnih pesmi je zložil 22, štirišpevov in zborov, 5. lskih pesmic pa 58. V Smartnem je ustanovil leta 1872. čitalnico in je vodil moški pevski zbor. Tudi v šoli je s posebno ljubeznijo gojil petje. Tako lepo tedanji čas ni prepevala mladina morda nikjer kot v Smartnem.

Nenačna smrt dveh novoporočencev

Metlika, 14. febr. 1928.

Dne 11. t. m., na pustno nedeljo, sta se poročila v obmejni hrvaški vasi Vivodini Jože Frlan in Marija Hrestak iz Rakovca. Z ženitovanjske zabave na Vivodini so evatje odšli na Rakovec ter tam nadaljevali zabavo. V veselem razpoloženju so se svatje v sredo zvečer razšli, na Rakovcu pa sta ostala le mladoporočenca in domačini. Danes, dne 14. t. m., pa so ju na njunem stanovanju na Rakovcu našli oba mrtva. Vzrok njune nenadne skupne smrti še ni pojasnjen. Oba novoporočenca sta zakurila peč in ju je najbrže usmrtil strupen plin, ki je uhajal iz tleče žerjavice.

„Intervencije“ odvetnikove udove

Minuli so časi, ko so znali razni ljudje z intervencijami zaslužiti lepe denarce. Največkrat so zaslužili od lahkovernega sveta, ne da bi sploh kaj storili. Danes je to skoraj nemogoče, pač pa taki grešniki počasi prihajajo pred sodišče, da za varanje ljudi dobijo zaslužno plačilo. Kdo vse ni izkoriščal zvez z uglednimi politikii!

Pred sodiščem v Subotici se je te dni vršila razprava proti vdovi odvetnika dr. Ota iz Kule. Svoj čas je bila v družbi vojvodinskih bogatašev zelo cenjena in spoštovana, ker je imela visoke zveze.

*Vežati pakete
z motvozom Grosuplje
= biti zadovoljen!*

MOTVOZ GROSUPLJE

se dobi po originalnih tovarniških cenah v TOVARNA MOTVOZA N V RVARNA d. d. GROSUPLJE pri Ljubljani in njenih komisijskih zalogah:

FRANC PALME, Ljubljana, Gosposvet. 7
Telefon št. 2376

FRANC PALME, Celje, Cankarjeva ul 7
Telef. št. 85

FRANC PALME, Maribor, Koroška c. 8
Telefon št. 86

Pod firmo teh zvez je pričela z intervencijami in na njihov račun si je dala vedno izplačati mastne »predujme«. Med drugimi je obljubila učitelju Sauerju, ki je bil po 34 letih službovanja odpušen, da mu zopet preskrbi mesto. Zato pa ji je ta siromak dal skupaj 25.000 Din, ki si jih je moral izposoditi, češ, da je treba podkupiti visoke uradnike. Od nekaterih nemških kmetov je zvalila lepe denarce pod prevezo, da bo izposlovala, da bodo njihovi sinovi oproščeni vojaščine. Pripovedovala je, da je osebno znana z vojnim ministrom, h kateremu hodi »na črno kavo« itd.

Se mnogo takih lahkovernežev, ki so pomagali »gospoj doktor« do udobnega življenja, je nastopilo pred sodiščem. Gospa se je zagovarjala, da je imel njen zet znani belgrajski odvetnik res take zveze. Zato je sodišče odločilo razpravo, da zasliši zeta in pa še druge prič, ki še niso prijavile svojih terjatev, gospa z intervencijami pa bo počakala v preiskovalnem zaporu.

★ Napredovanja sodnih pisarniških uradnikov. Ukaz Nj. V. kralja z dne 31. januarja 1929: Postavljeni so (postavljena je): a) za višje pisarniške oficiale (višje pisarniško oficialko) pisarniški oficial (pisarniška oficialka) v 1. skupini III kategorije: Rajko Alt pri okrajnem sodišču v Ptuj, Fran Korošak pri okrajnem sodišču v Mariboru, Angela Lapajnar, pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani, Ivan Drame pri okrajnem sodišču v Mariboru, Fortunat Stanovšek pri okrajnem sodišču v Laškem, Josip Černivec pri deželnem sodišču v Ljubljani, Josip Turk pri deželnem sodišču v Ljubljani, Avgust Juh pri deželnem sodišču v Ljubljani, Mijo Potočnik pri okrajnem sodišču v Gornji Radgoni, Ivan Budnar pri deželnem sodišču v Ljubljani, Mihael Maček pri okrajnem sodišču v Rogatecu, Emil Grill pri deželnem sodišču v Ljubljani, Josip Lašič pri okrajnem sodišču v Ormožu, Avgust Mastnak pri okrajnem sodišču v Konjicah in Anton Novljan pri okrajnem sodišču v Novem mestu; b) za pisarniške oficiale v 2. skupini III kategorije: Ludovik Modic pri okrajnem sodišču v Krškem in Martin Pinterič pri deželnem sodišču v Ljubljani — Odlok ministra pravde z dne 28. januarja 1929: Postavljeni so: a) za višje pisarniške oficiale pisarniški oficial v 4. skupini II kategorije: Srečko Komar pri okrajnem sodišču v Radovljici, Josip Ferenc pri okrajnem sodišču v Konjicah, Martin Zorjan pri okrajnem sodišču v Ptuj, Fran Kaplič pri okrajnem sodišču v Mariboru; b) za pisarniške oficiale kancelisti v 2. skupini III kategorije: Albin Lilleg pri okrajnem sodišču v Krškem, Ivan Skvarča pri okrajnem sodišču na Vrhnici, Jakob Žargi pri okrajnem sodišču v Kostanjevici, Drago Preželj pri okrajnem sodišču v Metliki, Julko Marčič pri deželnem sodišču v Ljubljani, Jožef Kogej pri okrajnem sodišču v Ptuj, Anton Kramer pri okrajnem sodišču v Celju, Dragorad Kunc pri okrajnem sodišču v Črnomlju, Alojzij Lipužič pri okrajnem sodišču v Brezicah, Milan Vončina pri okrajnem sodišču v Konjicah, Josip Drevaček pri okrajnem sodišču v Mariboru, Vinko Vrančič pri okrajnem sodišču v Višnji gori, Anton Meličič pri okrajnem sodišču v Ložu, Jakob Kresnik pri okrajnem sodišču v Celju, Julij Amatiotti pri okrajnem sodišču v Dolnji Lendavi, Stanko Cuk pri okrajnem sodišču v Kranju, Alojzij Zapešek pri okrajnem sodišču v Celju, Evgen Moč pri okrajnem sodišču v Dolnji Lendavi, Anta Gostiša pri okrajnem sodišču v Radečah, Rudolf Bižal pri okrajnem sodišču v Slovenski Bistrici, Ljudevit Fürst pri okrajnem sodišču v Šmarju, Konrad Loschdorfer pri okrajnem sodišču v Sevnici, Janko Vakselj pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani in Janko Fras pri okrajnem sodišču v Šmarju — vsi v dosedanji skupini in kategoriji in na dosedanjem službenem mestu.

★ Razpisano učno mesto na državni dvorazredni trgovski šoli v Celju. V skladu z odlokom min. trg. in industrije z dne 21. decembra je razpisano učno učitelja (suplenta, profesorja) za srbohrvaščino in nemščino na imenovanem zavodu v II semestru šolskega leta 1928/29. — Za mesto se jemalejo v poštev le: 1. kandidati z diplomskim izpitom filozofske fakultete, 2. kandidati, ki so dovršili višjo pedagoško šolo. Ti poslednji se imenujejo za prva tri leta, ako je to njihova prva služba, le za časne predmetne učitelja in postanejo stalni šele po narejenem izpitu za učitelja trgovskih šol. Prošnje, opremljene po čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih drž. uslužbenecih, naj se naslovijo na ministrstvo trgovine in industrije v Belgradu, vložijo pa do 25. februarja 1929 pri ravnateljstvu državne dvorazredne trgovske šole v Celju.

★ Pravilnik za bolnice je objavljen v »Uradnem listu« 14. februarja 1929.

★ Metulj-belin pri 28 stopinjah mraza. Dne 12. t. m., je na postaji Stična pod Ivančjo gorico na Dolenjskem bilo 28 stopinj mraza. Železničarji so prezebali in silno trpeli. Vsako živo bitje je iskalo zavetja. Zato je bilo naravnost nekaj izrednega v tem polarnem mrazu videti naenkrat frfotati — metulja. In res je frfotal mal metulj-belin. Vlakovodja državne železnice g. Otič Pavel ga je ujel in v sredo poslal v naše uredništvo. Mali belinček še danes živi in je gost našega uredništva. Ta živalica navadno prihaja na solnce, da nam naznani prihod spomladi. Letos pa se je gotovo zmotil. Res izredna igra narave!

★ Ljudska knjižnica prinaša kot 30 zvezek krasno Sienkiewiczovo povest »Na polju slave«, povest iz časa kralja Sobieskega. Ta krasna povest se vrši v onem času, ko je stalo poljsko kraljestvo na višku svoje moči. Predno je Jan Sobieski rešil Dunaj in z njim skoro celo Evropo pred tretjim sovražnikom krščanstva, Turki. Godilo se je to leta 1683. torej pred 246 leti. Povest je zanimiva tudi po svojem zgodovinskem ozadju. Cena 28 dinarjev v platno vezan izvod 40 dinarjev. Knjigo je založila Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani.

Premog in mestna plinarna

Na naš članek nam je poslala mestna plinarna ta odgovor: Kar se tiče cen rjavega premoga, dokazuje službena objava v Vašem časniku z istega dne stran 4, zadnja kolona spodaj (take objave v listu nismo našli op. ured.), da prodajamo rjav premog po Din 40 za 100 kg, oziroma Din 20 za 50 kg loco plinarna. Po tej ceni smo oddali včeraj oddali 15.000 kg. Proti ceni, kakor jo nudi Vaš dopisnik-trgovec s premogom, je plinarniška cena za 52 manj 40 Din = 12 nižja. Ako upoštevamo stroške dostave na dom po ceni, kakor jo navajate v Vašem članku (Din 8 za 100 kg), je naša cena še vedno za Din 4 pri 100 kg nižja, kakor pa cena tujakšnih trgovcev.

Angleški premog se dobiva v zelo različni kakovosti in zato tudi po različnih cenah. Hartley Splint premog je n. pr. za 20 odstotkov dražje kakor pa premog za domačo kurjavo. Plinarna sam-ohsebi razumljivo ni imela na razpolago premog za domačo kurjavo, temveč specialni premog za generator. Angli premog je boljše kvalitete kakor sleski (koliko stane transport in zakaj je sleski premog najdražji, odjemalcev ne zanima; upošteva se le kurilna moč premoga in ta je pri angl. premogu višja), kljub temu pa hočemo ceno angl. premoga primerjati s ceno sleskega. To vrsto premoga prodajajo tujakšnji trgovci po Din 90 za 100 kg dostavljeno na dom. Ako odbijemo stroške za prevoz t. j. Din 8 za 100 kg, imamo ceno Din 82. Plinarna pa prodaja po Din 80, torej zopet za Din 2 pri 100 kg ceneje, kakor Vaš informator. Upoštevati pa se mora tudi stroške, kateri so nastali plinarni radi prodaje angl. premoga. Premog, katerega smo prodali, bomo morali nadoknaditi z novim premogom, ki pa bo vsled splošnega pomanjavanja premoga znatno dražji, kakor pa je bil zadnji nakup. Cena angl. premogu je v Trstu od včeraj poskočila za 30 lir in danes od 8 ure zjutraj do 3 ure popoldne pa še za 15 lir pri 1000 kg. S tem dejstvom mora plinarna računati, ako hoče biti trgovsko podjetje. Nadalje se mora premog pred prodajo sejati, ker ima plinski premog mnogo prahu in zdroba, ki pa za domačo kurjavo ni poraben. Včeraj je 6 delavcev sejalo premog za stranke in ti delavci imajo poleg plače tudi rodbinske doklade, kar je seveda pri kalkulaciji potrebno upoštevati.

Res pa je, da smo prvi dan oddajali premog po cenah, kakor jih navaja člankar, ker kalkulacija še ni bila gotova.

Na potu imamo sedaj 100 ton sleskega premoga, ki bo dospel v Ljubljano do 20 t. m., ako ne bo promet vsled snežnih neprilik ustavljen.

NAŠE PRIPOMBE.

Svoj članek »Premog mestne plinarne« smo zaključili z besedami: »Prepričani smo, da bomo odgovor prejeli čim preje in da bo ta odgovor povsem zadovoljiv.« Iskreno nam je žal, da se je uresničil samo prvi del našega pričakovanja, da pa žal tudi pri najboljši volji ne moremo reči, da bi nas odgovor mestne plinarne zadovoljil, kaj šele povsem zadovoljil. In to iz več razlogov.

Predvsem moramo izraziti svoje začudenje, kako more mestna plinarna s svojim odgovoru čisto napačno citirati naš list. Piše: »dokazuje službena objava v Vašem časniku iz istega dne stran 4, zadnja kolona spodaj, da prodajamo rjav premog po Din 40 za 100 kg.« Pregledali smo to svojo številko in moramo žal ugotoviti to-le:

Na 4. strani sploh ni nobene objave mestne plinarne, ker je bila 4 stran oddana »Krvavljuc«. Pač pa je bila na 2. strani ta objava, tu pa je zapisano, da ga prodaja plinarna po 50 in ne po 40. Mislimo, da ta ugotovitev čisto zadostuje.

Sicer pa plinarna sama priznava, da je prvi dan oddajala premog po ceni, ki smo jo navedli. Razloga pa, da ga je morala prodajati po takšni ceni, ker še ni bila kalkulacija gotova, ne priznava. Trgovec ima v hipu, ko blago prodaja tudi kalkulacijo o ceni gotovo. Sicer pa smo mnenja, da mestna plinarna v nobenem slučaju ne sme prodajati premoga nad tržno ceno in če ga prodajajo trgovci po 22 Din za 50 kg, ne sme premog iz mestne plinarne na noben način veljati 25 Din. Vendar ne bo mestna plinarna premoga dražila?

Presenečeni smo bili, ko smo čitali, da je v zvezi s prodajo premoga v sedanji težki krizi naglasila mestna plinarna, da hoče biti trgovsko podjetje. Mislili smo vendar, da hoče mestna plinarna z oddajo premoga izvesti le dobrodelno delo in da tu sploh govora ne more biti o trgovskem podjetju. Zato tudi nismo mogli razumeti cen, po katerih je prodajala mestna plinarna. Očividno jih tudi sa-

★ Pri razdražljivosti živcev, glavobolu, pomanjkanju spanja, utrujenosti, pobitosti, tesnobnostnem čutu imamo z naravno »Franz-Josef« grenčico pri rokah domače sredstvo, ki vsako razburljivost, naj izhaja iz kateregakoli prebavnega dela, takoj ukroti. Zdravniški strokovnjaki priznavajo, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Trganje v ušesih je neznoano; najmanjši šum povzroči velike bolečine. Pomoč nudijo Aspirin tablete

Te ublaže bolečine, in so se obnesle tudi pri influenci, revmatizmu, nevralgiji, glavo-in-zobobolu.

Zahlevajte vedno originalni omoč „Bayer“ z modro-belo-rudečo varstveno znamko.

ma ni mogla prav razumeti, ker je svoje prvotne cene znižala. Prepričani smo, da so vse stranke, ki so prvi dan plačale premog po Din 50 za 100 kg mesto po 40, dobile diferenco od 10 Din za 100 kg povrnjeno.

Odklanjati moramo tudi primero mestne plinarne med slesjskim in angleškim premogom.

Mi smo trdili, da znaša danes tržna cena angleškega premoga na dom dostavljena okoli 70 Din za 100 kg. Mestna plinarna je oznanila, da ga bo prodajala po 85 Din za 100 kg. Zakaj ta diferenca, v čem je njena utemeljitev? To smo vprašali in to še vprašamo, ker na to še nismo dobili odgovora.

Informirali smo se o stvari še nadalje in izvedli to-le: Angleški premog notira po 27 do 28 šilingov. Recimo, da velja 30 šilingov, kar odgovarja okoli 400 Din. Ker carine ni z angleški premog, treba pristihi še prevozne stroške, ki znašajo od Sušaka za mestno plinarno za vagon 665 Din, dočim plačajo privatni trgovci 1000 Din več. Če računamo nato še prevoz s kolodvora, režijske stroške, ev. tatvine premoga in drugo, potem tudi v najslabšem slučaju ne more veljati plinarno premog več kakor 540 Din, pa recimo 600 Din. Zakaj torej cena 85 Din za 100 kg?

Poudariti moramo pa še eno! V listih je bilo razglašeno, da prodaja plinarna angleški premog po 85, v svojem odgovoru pa govori o ceni 80 Din? Kako je to mogoče, da »trgovsko podjetje« objavlja višjo ceno, oz. objave ne prizna, kakor pa prodaja blago?

Nikakor ne zadovoljuje odgovor mestne plinarne in vprašanja so ostala odprta, kakor so bila.

Le eno je postalo jasno, da se vsa reklama po gotovih listih ni izplačala, ker ni samo silno kmalu zmanjkalo premoga, temveč je bila tudi njegova cena vse prej ko dobrodelna.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

V noči na soboto bosta opravljali nočno službo Bohinčeva lekarna na Rimski cesti in Leustekova lekarna na Resljevi cesti.

Zakaj ne bi bilo mogoče to tudi pri nas?

Kakor smo že včeraj poročali je postavila dunajska občina s pomočjo avstrijske vlade po raznih krajih Dunaja številne poljske kuhinje, kjer dobi vsak brez vsake formalnosti čašo gorkega in sladkega čaja ter kruh.

Zakaj ne bi mogla to uvesti tudi naša mesta? Ali je stvar res tako težko izpeljiva? Ali ne bi privatna iniciativa organizirala to pomoč najrevnejšim slojem.

Našli bi se morda tudi kaki zasilni prostori, da bi ljudje lahko prejeli čaj in kruh na gorkem in da ne bi bili potem prisiljeni, da gredu v razne točilnice, ker se ne morejo ogreti nikjer drugje.

Ljubljana v borbi z zimo

Sneži, venomer sneži, mraz ne popusti, položaj prebivalstva prehaja v obupno fazo. V ljubljanskem življenju nastopa mrtvilo, vse popušča in se onemoglo vdaja premoči vremenskega elementa.

Ljubljana trpi, nikoli ni trpela bolj na posledicah zime, kakor v teh dneh. In najhuše še pride. Pomanjkanje in glad sta na pohodu, bližata se s katastrofalno naglico. Kaj bo?

Kuriva ni. Ljubljanski premožarji, ki so navadno ponujali svoje črno blago od hiše do hiše in se kosali v konkurenčnih cenah ter drug drugemu očitali, da jih je preveč, sedaj dele meščanom omejene porcije premoga in še slabega povrhu. Srečna je stranka, ki more pregovoriti premožarja, da ji prodaja dve vreči premoga.

Trboveljska premožokopna družba je že davno prekinila kupcijske zveze s trgovci s kurivom. Zaloga kočevskega in šentjanskega premoga so tudi pri kraju. In kolikor ga še je, ga je sila težavno spraviti v Ljubljano, ker je tovarni promet oviran in omejen, a pomanjkanje vagonov veliko. Enako je z drvni. Jih kratko in malo ni. V milejših zimah v tem oziru ni bilo zadrege, ker so bili drvarji vsi

Ne mučite svojih otrok z ribjim oljem, Mesto ribjega olja daje je Veš m otrokom

JEMALT

ki ima zelo prijeten okus in duh, otroci pa ga zaživljajo z največjo slastjo, kakor kako slastico. Dobiva se v vseh lekarnah in malih avitkih po Din 2^{1/2} v velikih zavitkih po Din 4^{2/2}.

zimo na delu po gozdovih. V tem visokem snegu in hudem mrazu pa so gozdna področja, kjer delajo »klatre«, docela nepristopna.

Na ljubljanski borzi dela čakajo vsak dan večje skupne brezposelnih drvarjev, ki prihajajo s podeželja v mesto za zaslužkom. Vsak dan prihajajo in vsak dan jih je več. Tako množe že itak visoko število brezposelnih in večajo bedo.

Lesna industrija v Ljubljani in tudi izven nje, je jela rapidno pojemati. Ni konjunktura, dobave lesa so radi pomanjkljivosti železniških zvez minimalne. Lesna podjetja omejujejo delo in odpustajo delavstvo, kolone brezposelnih naraščajo.

Sneži, debela plast svežega snega vidno narašča, na ulicah in po pločnikih mendrajo pasanti zgoščene snežinke, ki se pod stopinjami pretvarjajo v kepasto, umazano-belo snov. Redko kje naletiš na delavca, ki odkidava sneg in čisti ulico. Saj venomer sneži in ulica je prej znova zasnežena, preden je očistijo do kraja. S skrbjo na obrazu se srečavamo ljudje in nemo hite drug mimo drugega.

Kaj bo, če postane Ljubljana odrezana od podeželja? Se okoliške kmetice se v tem vremenu nerade odpravijo v mesto z vozički, oni z Dolenskega, ki prihajajo z jajci, fižolom, krompirjem, maslom, pšenom itd., pa Ljubljana že nekoliko dni pogreša. In nista samo sneg in mraz, ki ovirata živilski trg, ampak še nekaj drugega. Tudi na deželo se širi pomanjkanje. Vedno pogosteje se čujejo n. pr. tožbe, da kmetom zmrzuje krompir po kletih. Se za seme ga ne bo, pravijo, kamoli da bi ga vozili na trg. V normalnih razmerah bi se v drugi polovici februarja že polagoma javljala pomlad. Spomladi pa brz požene kaj zelenega na vrtnih gredah. Letos, kakor kaže, tega ne bo tako kmalu. Kmetje slutijo to in pričenjajo z zalogami živil štediti.

Iz teh razlogov je umevno, da bo spomladanskega pomanjkanja in draginje najprej deželno mesto, ki je v pretežni meri glede prebrane navezano na podeželje.

○ Ravnateljstvo I. drž. gimnazije v Ljubljani javlja svojim učencem, da ostane zavod radi mraza zaprt do ponedeljka 18. t. m.

○ Osnovna šola pri Sv. Petru v Ljubljani je radi pomanjkanja kuriva in zasneženih poti, po katerih prihajajo otroci iz oddaljenih vasi v šolo, začasno zaprta. Znatno število šolarjev je tudi bolnih.

○ Poziv davčnim zavezancem. — Davčna uprava za mesto v Ljubljani poziva ponovno vse pridobitni zavezane osebe, ki izvršujejo v njenem območju kako podjetje, obrt ali samostojen poklic, da vložijo predpisano davčno prijavo za leto 1929 najkasneje do 28. februarja 1929 in sicer osebno ali priporočeno po pošti. Kdor ne vložiti davčne prijave v navedenem roku, plača kot kazni 3% od odmerjenega osnovnega davka in ako prijave ne vložiti niti na pismeni poziv v nadaljnjem roku 8 dni, pa 10% osnovnega davka.

○ Plin v letošnji zimi. Od mestne plinarne smo prejeli: Kljub velikemu mrazu, do danes plinarne še ni imela velikih pomembnejših defektov, ki bi nastali vsled mraza. Oddaja plina je vsled tega neomejena. Zmrznilo je pa že mnogo plinomerov, ki so polnjeni z vodo. Plinomeri naj se zatoraj zvečer obložijo z dobro ogreti odevami ali žaklji. Plinarni pri najboljši volji ni mogoče takoj popraviti prijavljene napake, ker je število popravil naraslo na tako mero, da se delo ne more v enem dnevu izvršiti. Najboljše sredstvo proti zamrznjenju plinomerov pa je polnjenje z glicerinom. Ako je plinomer zamrznjen, naj se poskuša odtajati z vročimi odevami ali žaklji, nikakor pa ne z ognjem, ker je to zelo nevarno. Na nekaterih delih mesta pa »zamrzuje tudi plin« v ceveh. Plin namreč vsebuje malo mračno vodne pare, ki se kondenzira in končno se voda spremeni v male ledene kristalčke, ki zaprejo plinu pot. To napako pa lahko odstranijo le plinarniški delavci. Ker je zemlja zamrznjena do 1.30 m globoko, leže tudi plinske cevi v zmrznjeni zemlji. Lahko se zgodi, da bo počila tudi kakšna podzemeljska cev. Prosimo zatorej vse ljubljansko prebivalstvo, da vsak duh po plinu na ulici ali v poslopju takoj prijavi plinarni, da se na ta način najhitreje prepreči nevarnost. Ako počli plinski vod v zemlji, si najde plin pot po kanalih ali kraj električnih kablov na prosto, ker zamrznjena, poledela zemlja ne pripušča uhačanju skozi cestišče. Zato je mogoče, da se plin občuti tudi v poslopih, katera plinske napeljuje sploh nimajo. Tudi take slučaje naj se takoj prijavi. Dogodil se je tudi v Ljubljani že slučaj, da se uhačanje plina ni prijavilo, ako ravno je čutila uhačanje hišna gospodinja že 14 dni. Tako postopanje ima lahko veliko nesrečo kot posledico. Mnogo strank pa je, ki zamrznjenje plinomera nič več ne prijavljajo. Ako se plinomer ne odtaja, se plinomer poškoduje in lahko prične uhačati plin iz plinomera. V sled katastrofalne zime je zatorej potrebno sodelovanje vseh.

○ Prodaja jaje po mesnem tržnem nadzorstvu. Radi velikega pomanjkanja jaje je mestno tržno nadzorstvo naročilo v lastnem delokrogu nekaj čez 1000 komadov jaje (kar jih je za prvo silo moglo dobiti) ter jih bo te dni prodalo po lastni nabavni ceni, to je jajce po ca. 2 Din.

○ Zatvornice na Grubarjevem prekopu so se morale radi nastalega ledu odpreti. Radi tega je voda vpadla tako, da se nahaja sedaj med njo in ledom prazen prostor. Sviri se radi tega hoditi na led, ker je nevarnost udara zelo velika in sicer tako na Grubarjevem prekopu, kakor tudi na Ljubljani in njenih pritokih.

○ Priporočena in ekspresna pisma se sprejemajo na glavni pošti vsak dan od 19 do 21 in sicer pri oddelku za oddajanje brzojav — vhod s Prešernove ulice.

★ Policijska vest. Upokojen je okoliški nadzornik varnostne straže v Ljubljani Fran Vrečar.

○ Nesreče in nezdode. Zima se precej pozna tudi v nezgodni kroniki in se vsak dan pripeti nekaj nesreč. Na Celovški cesti si je na poljedici zlomila levo nogo v kolenu žena železniškega sprevodnika Olga Oblak. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v bolnišnico. — V trgovini Roth na Mestnem trgu je v sredo popoldne omedlela neka ženska. Tudi njo so preneljali z rešilnim vozom v bolnišnico. — Na Dunajski cesti so se hlapcu Avgustu Renčetu spališili na poljedelci cesti v sani vpreženi konji. Renče je padel pod sani. K sreči pa je dobil le lažje poškodbe. — Najhujša nezgoda se je včeraj popoldne pripetila 17 letnemu dijaku Zvonku Zidarju, stanujočemu na Dunajski cesti št. 31. Sankal se je ob pol petih ob Večni poti po strmini rožniškega hriba. Dasi je zelo kratkoviden, je odložil očala in se je zaletel s sankami v drvo. Hudo se je ranil na glavi in je najbrže dobil pretres možgan. Prepeljali so ga z rešilnim avtom v bolnišnico. Njegovo stanje je zelo nevarno.

○ Pomankljiva razsvetljava. Bivša Dovozna, sedaj Vilharjeva ulica, je skrajno pomanjkljivo razsvetljena. Po tej ulici se v večernih urah vračajo domov delavci, železničarji in drugi, ki staujejo v močlanski občini. Radi teme osebni karamboli na ozrem hodniku ob tej cesti niso redki in padel tudi ne Utegnil pa bi človek tu doživeti še kaj hujšega, saj na slabo razsvetljenih, skritih krajih se radi pojavljajo temni elementi. Pričakujemo, da bo mestni magistrat ukrenil, da bo Vilharjeva ulica od Dunajske ceste, do mitnice na Kette-Murnovi cesti v bodoče boljše razsvetljena. Viktor Steška:

★ ZIMSKI ŠPORT krepi telo, toda izpostavlja nevarnosti obvladati leint posebno pri damah. Pred vetrom in mrazom varujeta najbolje: Elida Creme de chague in Coldcream.

○ NAMOČENA POLENOVKA vsak petek pri »Bobenčku«, Sv. Petra cesta 15.

MLADINSKI DOM

„DEKLE Z BISERI“

igra v petih dejanjih.

V nedeljo dne 17. februarja!

Maribor

□ Smrtna kosa. Umrli sta. Waitz Friedrich, mesarski mojster, 51 let star; pogreb danes ob 15 v Pobrežje. Matija Tajman, živinozdravnik, star 84 let; pogreb ob pol 7 na pokopališče v Pobrežju.

□ Plinovodne cevi so popokale v Stolni ulici, na Vodnikovem trgu, v Vetrinjski ulici, na državnem mostu, v Studenih in pri koroskem kolodvoru. Vodstvo mestne plinarne je takoj poslalo delavce na delo, ki pa je sila težavno, ker je treba zemljo naravnost tajati. V interesu sanih odjemalcev je, da takoj prijavijo vsak slučaj vodstvu plinarne.

□ Okoli 40.000 Din bo stal sneg mestno občino. Vsi telednji stroški za kidanje snega presejajo vsoto 200.000 Din.

□ Sneg je včeraj ves dan precej na gosto naltaval, tako da je Maribor čisto odrezan od svoje bližnje in daljne okolice in se je to tudi poznalo na današnjem trgu, ki je bil popolnoma prazen.

□ Mestno kopališče ostane radi pomanjkanja premoaga do nadaljnjega zaprto. O zopetnem obratovanju bo javnost pravočasno obveščena.

□ Zopet tri žrtve poledice. 33 letni Ignacij Černeč, podpredsednik finančne kontrole, je na Meljski cesti spodrsnil in si zlomil desno nogo. Desno nogo si je zlomila tudi 63 letna zasebnica Marija Potnikova. — 19 letni delavec iz Mute Jožef Lipuš je je mahnil kar peš iz Dravograda v Maribor, kamor je prišel čisto premrzel. Vse tri so oddali v bolnico.

□ Radi velikih snežnih zametov se je morala smučka tekma, ki bi se morala vršiti na Pohorju 17. t. m., preložiti v mariborsko okolico. Start se vrši ob 13 pri parkovi kavarni v Mariboru. Dolžina proge je za gospode 18 km, za dame 6 km. Razdelitev nagrad in diplom se bo vršila po končani tekmi v Grajski kleti.

□ Radi velikega pomanjkanja premoaga so se morale zapreti vse ljudske šole v mariborski okolici. Preti nevarnost, da bodo zaprte tudi vse šole v Mariboru in narodno gledališče.

□ Pevska vaja »Maribora« danes odpade.

□ Kršćanska ženska zveza ima v neveljo, dne 17. februarja ob 17 redni občni zbor v dvorani Zadrudne gospodarske banke.

Celje

○ Ivan Kolenc umrl. Včeraj je ob 4 zjutraj je v Mohorjevi tiskarni izdihnil po daljši bolezni v starosti 70 let poslovodja ozlroma nadfaktor Mohorjeve tiskarne Ivan Kolenc. Pred 46 leti je vstopil kot stavec. S svoje pridnosjo in strokovnim znanjem se je povzpel do mesta poslovodje, ki ga je prevzel po pokojnem poslovodju Legatu pred 20 leti. Pokojni Kolenc je bil v času, ko je bila družba še v Celovcu, upravnik in odgovorni urednik »Mira«. Za Mohorjevo tiskarno si je po kojni s svojim strokovnim znanjem pridobil velike zasluge, zlasti ob ponovnih selitvah tiskarne v Prevalje in v Celje. Pogreb bo v soboto, 16. t. m., ob 3 popoldne iz mrtvašnice celjskega mestnega pokopališča. Tihemu delavcu ohrani Mohorjeva družba trajan spomin.

Namočena polenovka

odelej stalno v zalogi pri tvrdki ANTON FAZARINC, CELJE.

Gospodarstvo

Racionalizacija nemških železnic

(Iz predavanja gen. ravn. nemških drž. žel. dr. Dorpmüllerja.)

II.

Vsaka proučarstvo poslujoča uprava skrbi ne le za to, da lahko vsak hip napravi pregled svojega gospodarstva, ampak tudi za to, da ima vedno pregled svojega finančnega stanja. Radi tega smo polagali največjo važnost in delah na to, da bi bil kar najtočnejše poučeni o naših vsakdanjih prejemkih ozir. dohodkih, kar se nam je tudi po trudapolnih naporih vendar popolnoma posrečilo. tako da smo, čeprav se naša služba razteza po celi državi do najmanjših blagajni naših postaj, čeprav z eno in poldnevno zamudo, imeli popolnoma natančno sliko finančnega stanja vsak dan. Ko smo morali pridobiti denar odvajati na državno banko in tej brez vsakih odstopkov ozir. korišć prepustiti, smo poskrbeli sedaj potom ustanovitve Prometne banke (Verkehrsbank der deutschen Reichsbahn-Gesellschaft) za takojšnje obrestovanje naših denarnih sredstev s tem, da smo ga v polni meri vrnili zopet našemu domačemu gospodarstvu. Pri tem smo se držali principa, da naj ta denar ostaja v onem direkcijskem območju, v katerem je bil pridobljen. Nadalje sestavljamo vsakomesečno za naš notranji obrat bilanco in ugotavljamo stanje naših likvidnih sredstev. Mi ne delamo več kakor poprej po proračunskih partijah in pozicijah itd., čeprav si z začetkom vsakega leta pripravimo tozadevno proračunsko podlago, ampak ta naša proračunska podlaga nima več moči prejšnjega mrtvega budžeta, marveč je jako gibčna in v vsakem oziru izpremenljiva. Ista se poveča, ako se dohodki pomnožijo, oz. se zmanjša, ako se isti skrčijo. Prej je prevladalo mnenje, da medsebojno obračunavanje raznih direkcijskih predstavila nepotrebno oz. nekoristno delo. Uvideli pa smo, da je to delo ne le potrebno, ampak tudi jako koristno. V tesni zvezi z denarjem so da je nabave raznozrege želez. materiala. Kot javen obrat, kateri po svojem konzumu raznega blaga veliko vpliva na gospodarstvo, smo si vzeli za dolžnost — prilagoditi se z našimi naročili — gospodarskemu položaju. Tako ni zadržujemo n. pr. vsa naša naročila v momentih dobre splošne gospodarske konjunktura nazaj — da bi s temi naročili priskočili taisti konjunkturi na pomoč, ko ji gre ali kaže slabo. Ako pomislimo, da dovajamo vsakoletno in približno 1.5 milijarde gospodarstvu, razumemo — da imamo ni večjo možnost — prilagoditi se vsakojaki konjunkturi — kakor mogoče drugi finančni šibki obrati. Mi imamo vedno s tako prilagoditvijo tudi svoj sigurni dobiček, ker v časih huse so cene visoke, v časih bese pa so iste nizke, kar ni primeren izkoriščujemo zase. Končno zaradi enakomernosti naših nabav imajo tudi naša obratovališča enakomerno zaposlenost, a vsled tega korist zmanjšanja morebitnih škod. Tako n. pr. nabavljamo premog za lokomotive v času, ko imajo premogokopi manjša povpraševanja t. j. poleti, da bi pozimi ko nastopi splošno povpraševanje za premog, ne preprečevali transportov z morebitnimi našimi naročili. Mi se torej preskrbujemo za zimo že pravočasno v poletni dobi in oproščamo premogokope od gomljenja premoaga za nas po raznih skladiščih, kar povzroča po nepotrebnem dvojno pre-in nakladišnje istega, kar stane čisto in denar. Slično postopamo tudi pri nabavah drugih potrebšćin bodisi za gorjni stroj prog kot n. pr. tračnice, pragov, drobnih želez. delov itd. Tozadevna naročila razdeljujemo enakomerno za celo leto na tozadevne dobavitelje in tvornice. Včasih, ko imajo te tvornice drugovrstna naročila, mirujejo naša naročila, seveda po dogovoru. Vedno imamo primerno količino raznozregega materiala na skladiščih v rezervi. Po tej enakomerni razdelitvi je nam bilo n. pr. omogočeno, onih 10%, katere smo morali vedno preje plačati pri tračnicah preko normalne cene za železo v palicah, zreducirati na dobavno ceno in sicer na ta način, da smo se dogovorivo zavezali vsak teden plačati našim tovarnam 2% milijona mark, brez ozira ali so nam te tovarne v tem času polnoštevno naročilo izgotovile in dobavile ali ne. Tudi s provincialnimi in komunalnimi oblastmi smo slično uravnali radi dobave gramoza za zgornji stroj naših prog ter pri tem obojestransko izvršno izhajamo Razno delavnično blago in nadomestne dele vozil tvorijo pri nas največji del naših naročil. Mi ta naročila racionalno pravočasno zbiramo skupaj, in na ta način naročimo naenkrat stvari v veliki množini, kar pomenjuje blago. Pri tem stojimo na stališču, da upoštevamo samo dobro urejene tvrdke oz. tvornice, ker nam dajejo iste zagotovilo kulance in poštene potrebe. Drugim tvrdkam in tvornicam, ki niso kvalitativno in kvantitativno enakovredne prav omenjenim tvrdkam, pa smo pripravili, da svoje obrate medsebojno in sporazumno izpopolnijo, n. kar jim bomo tudi dali naročil. Dosegli smo tudi tu, da so se te zadnje začele res izpopolnjevati, prišlo se nam resno in pošteno dobavljati n. pr. odbijajo, kvačila (zavorne kloce), vijake nite in drugo blago po cenah, katere so prav enake predvojnim cenam, s čemer smo dosegli nepredvideno izredno pocenitev teh delov.

Francoska trgovinska bilanca (Konec)

Kar se pa tiče industrijskih izdelkov, je polnojš slab. Od leta 1927 na 1928. je uvoz izdelkov poskočil v ceni in v tonaži, med tem ko je izvoz oslabil v tonaži in v ceni. Številke so: leta 1927 je Francija izvozila 5.287.025 ton industrijskih izdelkov za 32.674 milijonov frankov, dočim je 1928 dobila za 5.272.674 ton samo 32.029 milijonov frankov. To pomeni nazadovanje za 14.800 ton v težih in za 644 milijonov frankov v ceni. Uvozila je pa leta 1927. 1.137.620 ton za 5787 milijonov frankov, dočim je plačala 1928 za 5 milijonov 287.025 ton vsega skupaj 7909 milijonov frankov. Torej je uvozila 365.650 ton več, izvozila 14.000 ton manj; plačala tujini 2122 milijonov frankov več in dobila 644 milijonov frankov manj. Splošna tendenca je torej, da se Francija glede prehrane osamotuje, a da na drugi strani tujina sila na francoski trg s svojimi dodelanimi produkti, ki so bolj poceni, medtem ko ajena domača industrija kaže nekoliko bolehnost.

Trgovinske pogodbe, katere je sklenila in ki ji odpirajo nove trge, bo v tem pogledu brezdvomno prišlo na pomoč ter za tekoče leto 1929 postavko izvoza industrijskih proizvodov zvišale. To seveda ako bo obenem tarifna politika v Franciji znala ostati do sedaj še šibke industrije in one, ki se zlijo močne, a imajo v tujini močne trusirane tekmece.

K temu se bo morala pridružiti zopet previdna in lepo izpolnjena promaganja za turistat, ker turist ne pusti v deželi samo mnogo denarja kot konzument ampak nese seboj v tujino ali si pusti poslati za seboj velikanske množine sparskih predmetov ali razne vrste dekorativnih predmetov, in pa mo dnih stvari. Lahko se celo čaka, da do leta 1929 bilo za Francijo slabše, ker so druge države znala bogato tujo klientelo pritegniti nase.

Splošna trgovinska bilanca je za Francijo ugodna. Celokupni uvoz se je od leta 1927 na 1928 zvišal za 398 milj. frankov, celokupni izvoz pa se je dvignil za 4 milj. frankov. V tonah pa se je bilo za 246.533 ton, dočim je narasel za celih 3.086.302 tone.

Za Jugoslovane so te številke zanimive, ker se vidi, da se naša prijateljica gospodarsko krepi, in da bomo tudi mi mogli od te moči črpati za svoje gospodarstvo.

Socialna uprašanja

Prejeli smo dve publikaciji Delavske zbornice, ki podajata lepo sliko naših gospodarskih, predvsem socialnih razmer.

Prva publikacija je poročilo zbornice za 1927 in 1928. Kakor običajno vsebuje poročilo poleg preleda dela zbornice, več informativnih razprav. Odtujen je referat tajnika Filipa Uratnika o izenačenju obrtnega in rudarskega prava, nadalje je razprava o delavskih zaupnikih in delavskih zbornicah. Poročilo obravnava položaj starih nezgodnih rentnikov, starostno zavarovanje, zaščito in zavarovanje naših delavcev v Nemčiji itd.

Izredno poučne so statistike, tako o mezdah, o potrošnji in gibanju cen, o rudarstvu v Sloveniji, o davkih.

Bilanca zbornice za 31. julij 1928 izkazuje 2.6 milj. dohodkov in 5.7 milj. Din premoženja.

Druga publikacija obsega razpravo o našem socialnem zavarovanju in gospodarski krizi, nadalje študijo članstva OUZD kot gospodarski »barometer Slovenije«. Pridejanih je 11 grafik, ki lepo pojasnjujejo članek. Zlasti zanimive so tabele o višini mezd: industrijsko delavstvo dobiva večjo povprečno mezo kakor obrtno. Najmanjše mezde so v območju ekspoziture v Murski Soboti, Gornja Radgona in Krško, največje pa: Tržič, Ljubljana, Slovenjgradec, V industriji so najnižje mezde v oblačilni industriji gospodinjstvu, gostilnah in kovinski industriji, najvišje pa v tiskarski stroki, v pisarnah, gradbeni in kemični industriji. Zanimivi so nadalje sezonski indeksi, ki kažejo, da je bilo največ prijavičenih članov v septembru in oktobru, najmanj pa januarja in februarja v letu. Študiji bi koristilo, če bi bile objavljene tudi statistike, na podlagi katerih so bili izdelani grafični prikazi.

Borza

Dne 14. februarja 1929.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so tečajji v glavnem ostali neizpremenjeni. Le London in Trst sta celabela. Promet je bil srednji. Narodna banka je morala intervenirati v vseh devizah, ker privatnega blaga ni bilo zaključenega.

Devizni tečaj na ljubljanski borzi

14 februarja 1929

	devizna	bon	stredn	st. i. II.
Amsterdam	279.50	285.50	282.50	282.50
Berlin	135.50	135.50	135.20	135.20
Bruselj	—	792.10	—	—
Budimpešta	—	943.57	—	—
Curib	—	1095.94	—	1095.90
Dunaj	799.04	802.04	800.54	800.54
London	276.20	277.00	276.50	276.54
Newyork	—	56.86	—	56.86
Pariz	—	223.49	222.49	—
Praga	168.20	165.00	166.60	166.60
Trst	297.07	293.07	298.07	298.15

Zagreb. Amsterdam 2279.50—2285.50, Berlin 1350.50—1353.50, Budimpešta 992.07—995.07, Curib 1094.40—1097.40, Dunaj 799.04—802.04, London 276.20—277, Newyork 56.76—56.96, Praga 221.49—223.49, Praga 168.20—169, Trst 297—299.

Curib, Belgrad 9.1275, Berlin 128.36, Budimpešta 90.6225, Bukarešt 8.125, Dunaj 78.05, London 25.23875, Newyork 520, Pariz 20.205, Praga 15.3625, Trst 27.19, Sofija 3.75, Varšava 58.30, Madrid 81.40.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.49625, (valuta) 12.46, v Londonu, Newyorku in v Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Praštediona 980 den., Kred. zavod 175 d., Vevče 125 den., Ruše 260—280, Stavbna 56 den., Šešir 105 den.

Zagreb. Bančni pap.: Hipo 55—55.25, Hrv. 55—60, Jugo 90.50—91, Prašted. 930—935, Inr. pap.: Gutmann 200—205, Slavava 101—104, Danica 70 bl., Drava 460—465, Sečerana 475—485, Osj. ljev. 180—190, Brod. vag. 315—350, Union 180—190, Isia 24 bl., Ragusea 460 den., Trbovlje 472.50—485, Vevče 118—125.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 87.80, Wiener Bankverein 25.50, Bodencredit 109.40, Creditanst. 59, Escomptesque 23, Zivno 141, Ruše 30, Mundus 198.50, Alpine 40.55, Trboveljska 58.80, Rima Murany 122.90.

Les

Na ljubljanski borzi sta bila zaključena 2 vagona hrastovih foderin. Tendanca mirna.

Žito

Tendanca je danes za vse proizvode prijazenja. Opaziti je več zanimanja za blago, dočim je prometa še vedno malo. Pomanjkanje promptnega blaga je zelo občutno, vendar se povpraševanju kupcev še vedno ne more ustrediti. Včerajšnje notacije v Chicagi beležijo izredno močan dvig cen in so zlasti za majski in junjski termin dosegle tako visoke tečaje, kakor jih v tej sezoni še ni bilo. Radi tega se je danes pričakovalo tudi na našem trgu, da se bo začela hosa, vendar se je položaj le nekoliko bolj učvrstil, o hosi pa zaenkrat še ne more biti govora. Ponudbe pšenične moke iz Baške in Benata je na trgu več kakor v zadnjih dneh. Cene so neizpremenjene.

V Ljubljani notirajo: Vredniški (vse samo ponudbe, s'ov post. plač 30 dni, dobava promptna): pšenica 80 kg 278.50—290, lebr 292.50—295, marec 297.50—300, april 302.50—305, maj 307.50—310, moka 0 g vag. bl. Iko Ljubljana plač po prejemu 420—425, sorčica (50% ržf. 50% pšenice) Iko post. Domžale 277.50—280, koruza Iaplastka 325—330, časa primerno suha 295—297.50, letmen bar pol 345—347.50, rč 330—382.50. — Zaključen 1 vagon ječmena. Tendanca švrtelja.

Sveta življenje in vrvenje

Kaj čita Japonec v svojih dnevnikih

Neki berlinski mesečnik prinaša zanimivo zbirko dnevnikov iz japonskih dnevnikov, ki nudijo dober vpogled v življenje in vrvenje moderne Japonske. Nekaj zgledov:

Baiko zopet zdrav

Po dolgi bolezni ozdraveli predstavljalec ženskih ulog — Onoyo Baiko se je pri večerajšnji predstavi v gledališču Teikoku v Tokiju občinstvu zahvalil za slovitega zdravnika specialista, ki so ga zanj plačali njegovi občudovalci.

Mehikanski predsednik Portez Gil, proti kateremu je bil izvršen bombni atentat. Predsednik je ostal nepoškodovan. — Sodijo, da je bil atentat maščevanje za usmrteve atentatorja Torala, ki je bil ustrelil predsednika Obregona.

Lepa Miya se je vrnila domov

Mila B., kmetsko dekle, ki so jo bili za 300 jenov prodali lastniku neke čajarne in jo je princ Komatsu za dvojno ceno odkupil, se je že vrnila domov k svojim staršem.

Policijska straža ob robu ognjenika Asama

Ognjenik Asama zopet z vso silo deluje; debeli oblaki pare pokrivajo njegov vrh. Z Mineno-Čajja, zadnjega človeškega bivališča ob vzhodu gore, se sliši bobnenje, ki prihaja iz notranjosti gore. Policijsko predsedstvo Karuicava je sklenilo, da pošlje ob žrelo stalno stražo, ki naj obupance, ki prihajajo na goro s samomorilnim namenom, zadrži, da ne skočijo v žrelo.

Zarubljeni bog

Pod tem naslovom poroča japonski dnevničar, da je izposojevalec denarja in lastnik zastavljalnice g. Kintaro Bantsuma zarubil boga v Džizovem templju, ker mu lastnik templja, g. Sei F., ni plačal najemnine za zemljišče, na katerem stoji svetišče. Dnevničar pripominja:

Gejše in hotnice tega okraja so sklicale shod, na katerem so sklenile, da prirede zbirko, s pomočjo katere bodo odkupile zarubljenega boga Džizo. Vse gejše in hotnice bodo prispevale v ta namen desetino svojih dohodkov. Prispevke sprejema Zveza gejš v okraju Šinjuku.

Policija v Osaki zapira tetovirana dekleta.

Zdi se, da mlada dekleta v Osaki v mnogih stvareh modernega življenja svoje sestre v Tokiju daleč prekašajo. Tako je tetoviranje (pikanje) telesa najnovejša moda modernih mladenk v Osaki. Ta moda je zavzela tak obseg, da je bila policija prisiljena, da z vso odločnostjo nastopi proti njej. Policija pristaniškega okraja je včeraj izvršila pogon na tetovirane žene in dekleta in kot prva žrtev je padla uradnikom v roke zala dvajsetletna Midori M., ki je pravo vtelesenje japonske mogi (moder girl). Telesna preiskava je imela presenetljiv uspeh: Dekle ima vse telo tetovirano s pestrimi risbami. Policija je ugotovila, da je moda tetoviranja razširjena tudi med uradnicami in gojenkami višjih dekliških šol.

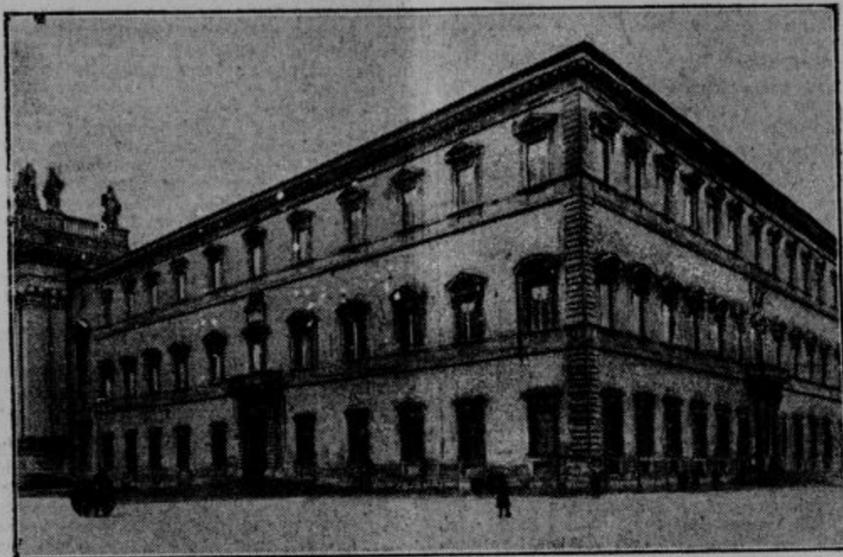
Narodno svetišče v denarnih stiskah.

Tu poroča japonski list, da se duhovniki templja Sengaku-dsi v Tokiju, kjer je pokopanih 47 narodnih junakov, pritožujejo nad revnimi dohodki. Ljudje darujejo zgolj bakren drobiž. Tempeljski predstojnik je tožil v pogovoru s časnikarjem:

Kako drugače se godi duhovnikom boginje Kvanon v Azakuzi, dasi je boginja komaj prst velika in nimajo pokazati grobov 47 najboljših narodnih sinov. Duhovniki naberejo tu iz nabiralnikov vsak mesec cele kupe desetjenskih bankovcev. Pa seveda, njihov tempelj stoji sredi zabavišnega okraja v Azakuzi in ga rade obiskujejo gejše, hotnice in njihovi kavalirji, ki se obračajo na boginjo ljubezni in usmiljenja. A vsak tempelj seveda ne more imeti okoli sebe celega sveta zabavišč. Mi n. pr. imamo samo malovrednih 47 grobov narodnih junakov...

Viljem II. o svoji materi

Včeraj so izšla v berlinski Založbi za kulturno politiko pisma cesarice Friderike, matere Viljema II., v nemškem prevodu. Predgovor nemški izdaji je napisal Viljem II. sam. Kakor smo že svoj čas poročali, je ta pisma izdal v angleškem jeziku sir Frederik Pensonby; med njimi se taka, ki izrekajo o

Lateranska palača v Rimu, kjer se je podpisal mir med Vatikanom in Italijo.

sinu Viljemu, poznejsim cesarju, zelo ostro sodbo. Da oslabi vtis te sodbe je sedaj Viljem II. napisal predgovor nemški izdaji.

Moja mati — tako piše Viljem, je prišla v Nemčijo kot cvetoča, krasna, duhovita žena, ki si je takoj povsodi pridobila veljavo. Prišla je iz ozračja velikih državnikov, iz dežele, kjer vzgaja narod svoje sinove v samostojni politiki. Ideje napredka so živo prevevale tudi močnega duha kraljeve princezinje. Že kot mlado dekle je sijajno obvladovala politična vprašanja svoje domovine in bila najboljša tajnica svojega očeta. Prišla je v Nemčijo polna neugnane želje in volje, da se udejstvuje v duhu idej, ki so po angleški miselnosti edino spasonosne za narod. V mojem očetu, takrat prestolonasledniku, ni našla le moča, ki je njeno veliko ljubezen iz vse duše vračal, marveč tudi princa, ki se je z njenimi političnimi načeli popolnoma strinjal. Med njima je vladala najlepša skladnost, ki jo nikdar ni skalilo kakršnokoli nesoglasje. — Toda drugače je bilo z ostalimi činitelji. Moj stari oče, kralj Viljem, Bismarck in jaz sam smo bili čisto drugih načel nego moja roditelja in moja mati je morala spoznati, da Prusi

niso Angleži. Velika, mučna nasprotja so bila neizbežna. Potem je prišel strašni udarec: neozdravljiva bolezen mojega očeta in njegova smrt. Moja mati ni izgubila le najsilnejše ljubljenežnega zakonskega druga, marveč tudi kraljevo krono in s tem možnost, da dela za uresničenje svojih političnih načel. Položaj je postal zanjo nepopisno mučen, njeni živi so jo izdali. Bila je silno občutljiva, povsodi jo sumila nasprotja in sovražnike. To je podžgalo njeno kljubovalnost, nastopala je strastno in brezobzirno. Njena mati, velika kraljica Viktorija, jo je tolažila, opominjala k zmernosti. Neusmiljena usoda je sesula na mojo mater vse gorje. Po duhu in plemenitem hotenju je presegala večino svojih sodobnikov, a bila je pri tem najbednejša, najnesrečnejša žena, ki je kdaj nosila krono.

Ali se bliža nova ledena doba?

Na to vprašanje odgovarja ravnatelj državnega vremenoslovskega zavoda v Pragi, dr. Schneider, da segajo vremenoslovna opazovanja premalo daleč v prejšnje dobe, da bi se dalo iz sedanjega vremenskega položaja sklepati o tem. Mnogo bliže nam je vprašanje, če se ne bližamo dobi celinskega podnebja (celinsko podnebje ima v nasprotju z morskimi skrajno vroča poletja in pa skrajno mrzle zime, ker je zemlja dober prevodnik toplote). Po njegovem mnenju se nahajamo tačas na meji med celinskim in morskim podnebjem, to je, da prehajamo iz dobe morskega podnebja v dobo celinske klime. Po hudi zimi bomo imeli lepo poletje in bo najbrže že marec izredno topel. — Profesor dr. Hanzlik s Karlove univerze in prof. dr. L. W. Pollak z nemške univerze v Pragi, istotako zanikata, da bi nastopala nova ledena doba. Prof. Pollak opozarja na ugotovitve dunajskega raziskovalca Rosenbauma, da se bližamo po 40 letni dobi morskega podnebja

Leon Toral, morilec predsednika Obregona, ki so ga na dvorišču mehiške kaznilnice usmrtili.

so retirali v Oslu. Kakor hitro se je zvedelo, da je kralj alkoholnih tihotapcev Bremer prišel oblastem v roke, je zaprosila Švedska, da ga potem, ko bo prestal svojo kazen na Norveškem, izroče njej, da tudi ona poravnava z njim svoje račune — Bremer je bil namreč tudi na Švedskem — in contumaciam — obsojen zaradi enakega zločina. Na Norveškem so v tem alkoholno prepoved znatno omilili in tako je gotovo, da je Bremerjeve slave enkrat za vselej konec.

Kako Češkoslovaška podpira gradnjo stanovanj

Odkar imajo na Češkoslovaškem zakon za pospeševanje gradbene delavnosti, to je od 1. 1921. pa do 31. dec. 1928., je prispevala češkoslovaška država za zgradbo stanovanjskih hiš 3.282.296.000 Kč. Zgradili so 26.472 hiš s 56.801 stanovanjem, ki so stale 4.484.649.000 Kč. Od tega odpade na Prago 2116 hiš z 12.350 stanovanji in 1.136.000.000 češkoslov. kron, od katerih je država plačala 852.000.000 Kč.

Moskva - trimilijonsko mesto

Ob zadnjem ljudskem štetju so našli v Moskvi 2.800.000 duš; še par let, pa bo štela Moskva tri milijone duš. Ljeningrad ima 1.520.000 prebivalcev.

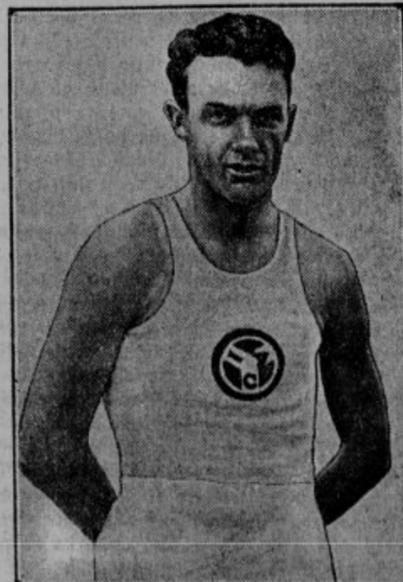
Pri spiritistični seji: »Kralja Matjaža, ki ste ga poklicali, pa menda ne bo?« — Medij: »Pač, pač! Samo tako hitro ne more priti, ker si vedno stopa na brado!«

Na cestni železnici ob slabem vremenu: »Strašno, kako je natlačeno; kakor sardine!« — »Da, toda sardine drže jezik in ne stopajo druga drugi na noge...«

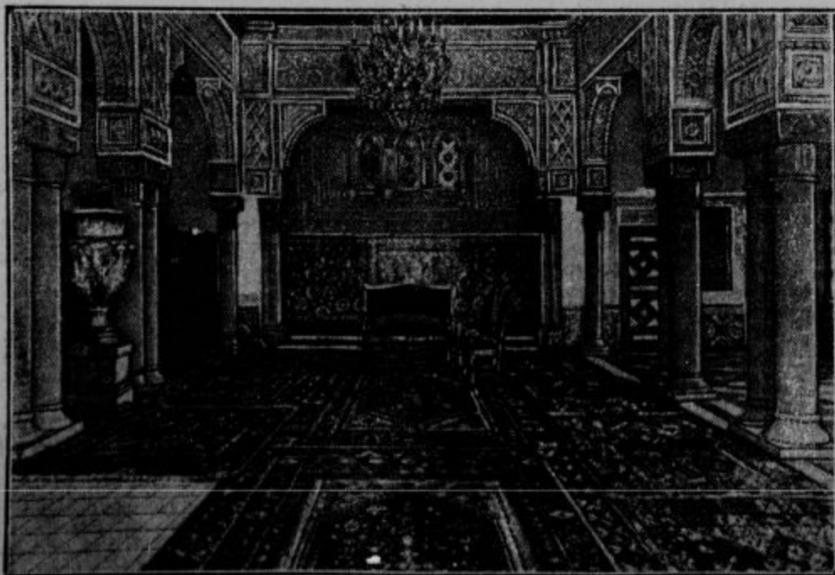
Pijanec se oklepa poulične svetilke in gleda zadnji lunin krajec: »Kakšni so to časi! Še od meseca so ukradli tri četrine.«

Star profesor dečku, ki čepi na cesti in dela hišice iz blata: »Koliko si star, mali?« — »Pet let.« — »Ni mogoče! V petih letih se ne bi mogel tako umazati.«

Operna pevka, ki je preživljala poletje na deželi, se je dala preprostiti, da je nastopila na dobrodelni prireditvi. Pela je »Balado o vaškem kovaču.« Občinstvo je bilo navdušeno in zahtevalo, da pevka pesem ponovi. V tem se pa pririne do pevke močan hrust in ji zašepeta: »Gospodična, jaz sem vaški kovač in vas lepo prosim, da vpletete v pesem, ko jo boste ponovili, še to, da izvajem tudi vse poprave na avtomobilih!«

Conger, ki je na tekmi v New Yorku zmagal desetletj nepremagljivega tekača Nurmija; pretekkel ga je za sedem metrov.

Prestolna palača maroškega sultana v Rabatu. Palačo so smeli časnikarji sedaj prvič fotografirati.

Podrobnosti o žel. nesreči pri Zemunu

Požrtvovalni pater iz Ljubljane

P. Pacific, ki je redovnik frančiškanskega samostana v Ljubljani in se je peljal v brzovlaku, kateri se je odpeljal 11. februarja ob pol 12 polnoči iz Beograda, nam o nesreči pripoveduje sledeče:

Ob trčenju brzovlaka s tovornim vlakom, ki je prišel iz Batajnice, sem jaz spal v vagonu. Močan sunek, ki nas je vrgel iz ležišč, me je seveda prebudil. Bila je, kakor smo pozneje izvedeli, nevarnost, da se vname bencin, ki je bil v tovornem vlakcu. Mi smo se podali iz vagonov na prsto.

Zunaj smo videli, da gori. Hitro sva organizirala z nekim g. apotekarjem iz Subotice vse za pomoč ranjenim iz tovornega vlaka. Medtem so bili pod vodstvom orožnikov paszirji in drugi pokrili goreče vagone tovornega vlaka s snegom in jih prevrnili. Medtem so drugi izkopal iz snega ranjence.

Kakor smo izvedeli iz druge strani, se je P. Pacific z apotekarjem letil obvezovanja ranjencev, ki so bili iz službojčega osovja tovornega vlaka in brzovlaka. P. Pacific je obvezal 8 oseb. Materijal je vzel iz spalnega va-

gona, kjer je »rekviriral« rjuhe in brisače ter podobno; tudi ženske-pasazirke so dale takoj na razpolago potrebne blaga, brisače, robce etc. Pater je dal tudi vzeti potrebno blago iz pošiljk v poštne vozu. P. Pacific je sam žrtvoval lastno perilo. Izvršil je tudi potrebne nujne operacije in zašil ranjencem deloma velike in nevarne rane z iglo in nitjo, prevlečeno skozi citrone in konjak, da je bila kortikolno dezinficirana. Uravnal je tudi zlomljene noge Rane so se tudi izmle.

Pomožni vlak, za katerega se je zaprosilo takoj, je prišel iz Zemuna na lice mesta, kjer se je bila zgodila nesreča ob 1 uri popoldni, ob pol 5 zjutraj. Pripeljal je komisijo, sicer pa ničesar, ne zdravnikov, ne obveznega materijala. Vse, kar je opravil, je bilo, da je paszirje brzovlaka zopet odpeljal nazaj v Beograd, ker je lokomotiva brzovlaka (istotako kakor ona tovornega vlaka) bila čisto razbita. Odpeljal je pomožni vlak seveda tudi ponesrečence tovornega vlaka, in istotako ranjeno osebo brzovlaka, katero so v Beogradu odpravili v bolnico.

Tatvine. Skoro pred vsakim praznikom in veselico se v naših vaseh pokrade nebroj kok-ši in druge peru'line. Ljudje so že prišli na sled bandam vaških pobalnikov, ki so izborna organizirani in ki so v zvezi z različnimi »kriminalci« (kurjliki liferanti), ki imajo nalogo, da pokračeno kuretno spravijo vsiran in seveda pri tem izborna zaslužijo. Take pobaline se pa lahko spozna po tem, da v gostilnah zapravljajo denar na tako pobalinski način, da se vsi ljudje zgražajo. Tak slučaj se je zgodil v Markičevih, ko so pokradli nekemu kmetu skoraj vse kokoši. — Ravno sedaj je prišlo na obdobje dovoljenje od notranjega ministarstva, da si sme vsaka občina nabaviti nekaj vojaških pušk zaradi tatvin. Naj porabijo torej občine ugodno priliko in naj si vsaka nabavi vsaj ena puško.

Grozole silnega mraza. Pretekli teden so našli na poti iz Beltince na Melince v snezu zamrznega berača, ki je bil slabo oblečen in se je vsled omedlelosti zgrudil v sneg. — Prigodil se je tudi slučaj, da so mladeniču zamrzle roke in nekemu človeku tudi nože, tako da bo najbrž silnim oteklinam podlegel.

Ljubljansko gledališče

DRAMA:
Začetek ob 20.

Petek, 15. februarja: Zaprtio.
Sobota, 16. februarja: ob 15: LEPA VIDA. Dijaška predstava pri znižanih cenah. Izven.

OPERA:
Začetek ob pol 20.

Petek, 15. februarja: PRI TREH MLADENKAH. Red B.
Sobota, 16. februarja: CARMEN. Gostuje g. Pišič Izven.

Gledališka uprava obvešča p. n. gledališke interesente, da se je morala sinčinja operna predstava odpovedati zato, ker gospa Vilfanova ni mogla odpotovati pravčasno iz Zagreba, ker ni bilo na razpolago železniških zvez. Ker pa je več članov Narodnega gledališča bolnih, se je moral spreminiti tudi reperioar kakor je zgoraj objavljen.

Mariborsko gledališče

Petek, 15. febr.: Zaprtio.
Sobota, 16. febr. ob 20. uri: PLESNI VEČER Erne Kovačeve. Ab. A.
Nedelja, 17. febr. ob 20. uri: OPERNO-KONCERTNI VEČER Zamejškeva, Neralič-Zivko.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 17. febr. ob 16. uri: JFSENSKI MANE-VER. — Ob 20. uri BAJADERA. Gostovanje Mariborčanov.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Petek, 15. febr.: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Casovna napoved, reproducirana glasba — 13.30 Stanje vođe in borzna poročila. — 17.30 Radio-orkester. 18.30 Gospodinjina ura, predava gđ. C. Krekova. 19.30 Francoska poučje dr. Leben. — 19.30 Uvod v gledbeni svet, predava dr. Stane Vurnik. — 20.30 Slovenska balada v literaturi in glasbi: 1. Risto Savin; Zimska balada; 2. Risto Savin; Skala v Savinji; 3. Risto Savin; Pevska; 4. Risto Savin; Pismo; 5. Visliji Mirk; Pravijo ljudje; 6. E. Adamič; Zimska pesem (poje g. Janko, član kr. opere); 7. Dr. Pregelj; Balade v prozi (recitira gđ. Zalarjeva). — Radio-orkester. — 22.30 Poročila in časovna napoved.

Sobota, 16. febr.: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Casovna napoved, reproducirana glasba — 13.30 Stanje vođe in borzna poročila. — 17.30 Radio-orkester. 18.30 Delavska ura. — 19.30 Nemščina, poučje g. dr. Piskernik. — 19.30 Psihoanaliza in vzgoja, predava dr. Bartol. — 20.30 Mladinske spevoigra: Slava domovini, poje ženski »bor. drž. ženskega učiteljskega« v Ljubljani. — Radio-orkester. — 22.30 Poročila in časovna napoved.

Drugi programi:

Petek, 15. februarja.
Zagreb: 17.15 Kavarniška glasba. — 20.35 Komorni večer. — 22.30 Laska večerna glasba. — Praga: 12.30 Opoldanski koncert. — 16.25 Violina in k'vir. — 17.40 O hmeljskih nradih. — 19.05 Po stari Pragi. — 21.30 Strausove pesmi. — 21.30 Češki mojstri 18. stoletja. — Stuttgart: 13.30 Plošče. — 16.15 Popoldanski koncert. — 18.15 Kako nastane film. — 19.30 Koncert muzikega društva. — Toulouse: 13.45 Koncert. — 21.30 Večerni koncert. — Bern: 12.50 Plesna glasba. — 20. Dvojni kvartet jodlarjev. — 20.45 Veseloigra. — Katowice: 16.30 Plošče. — 17.25 Prenos iz Vilne. — 20. Simfonični koncert. — Rim: 13.30. — 17.30 Petje in godba. — 20.45 Komorna glasba in operni speli. — Berlin: 15.30 O prodaji. — 17.30 Laska glasba. — 20. Mozartov večer. — 21.30 Recitacije. — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. — 16.30 Koncert. — 17.30 Komorna glasba. — 18.15 Sport. — 21. Veseloigra. — Milan: 11.15 Reproducirana glasba. — 12.30 Kvartet. — 16.30 Jazz. — 17.20 Deca poje. — 20.30 Simfonični koncert. — Bečimpešta: 9.15 Ciganska godba. — 17.35 Laska glasba. — 20. Večerni koncert. — 22. Cigansva godba. — Varšava: 12.10 Plošče. — 17. Iz radiotehnike. — 17.55 Mandoline. — 19.10 Higijensko predavanje. — 20.15 Simfonični koncert.

Prireditve in društvene vesti

Československá Obec v Ljubli. V soboto, dne 16. t. m. o osmih večer v Zvezdih prátel'sky večer na počest' Plenú A. Balatky, fed. Chváta, Dra. Mináre. — Spoleháme na bojno učast' Klavirski koncert pianista Arturja Rubinsteina odpovedan. Glasbena Matica v Ljubljani je bila kot prireditelica Rubinsteinovega koncerta v našem mestu danes telegrafično obveščena, da je umetnik obel in španski in da se koncert momentano ne more vršiti. Nov datum javimo prvočasno. Za kupljene vstopnice vrača denar Matična knjižarna.

Zahvala

Zahvala. Odbor Srpske pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani se tem potom zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k lepemu uspehu letošnje sv. Savske proslave. Posebno se odbor zahvaljuje spoštovani gospoj dvorni dami, Franji Tavčarjevi, da je izvolila prevzeti častno predsedstvo damskega komiteja, ravnotako se zahvaljuje vsem cenjenim damam, ki so sodelovale v damskem komiteju, ki je veliko pripomogel do tako častnega zaključka prireditve. Odbor se dalje zahvaljuje pevskemu zboru Krakovo-Trnovo in njegovemu pevovodji g. Mirku Premelču, gosp. prof. Emilu Adamiču in njegovemu pevskemu zboru, učiteljicam g. Angeli Kravos in Jeleni Vrišerjevi za trud, ki sta ga imele z deklamatorji, uredništvo ljubljanskih dnevnikov za pozornost in slednjič se odbor zahvaljuje vsem sodelujočim v in izven odbora. Odbor se pristožno zahvaljuje tudi vsem cenjenim darovalcem in posetnikom prireditve. Odbor ne bo pošiljal posebnih zahval in prosti vse, ki so kakorkoli pomagali pri sv. Savski proslavi, da si osvobodijo to njegovo zahvalo. — Odbor Srpske pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani.

Za duha in srce

Dr. Ivana Tavčarja Zbranih spisov v redakciji dr. Ivana Prijatelja je pravkar izšel III. zvezek, ki vsebuje povesti: Otok in struga. — Tiberius Pannonicus — Vila vitae meae. — Janos Soluce. Strani 464. Ljubljana 1929.

Zgodovina sodobne glasbe od romantike do današnjih dni je izšla v okviru »Priročnika glasbenih ved« (Handbuch der Musikwissenschaft) pod naslovom »Die moderne Musik von der Romantik bis zur Gegenwart« iz peresa Hansa Mersmana. (Akademische Verlagsgesellschaft Athenon, Wildpark-Platz, 220 strani z mnogimi ilustracijami in prilogami z notami.) Ta knjiga je prva, ki sistematično obdeluje moderno glasbo, odkriva vse njene probleme ter slika njen kulturnozgodovinski razvoj, uvajajoč nas v razumevanje vseh njenih sol in struj z brezdno objektiviteta. Knjiga je mojstrovina znanstvenega spoznanja in umetniškega podajanja.

Leva Trockera najnovejše delo »Internacionalna revolucija in komunistična internacionalca« je izšlo v nemškem jeziku pri Laube v Berlinu.

Dnevnik Kostje Rjabeve, ki v obliki s-mozapiskov učenca na zelo nazoren način predčuje pedagogični ustroj sovjetske šole in je s tega stališča neobičajno zanimiv ter poučen, je izšel zdaj tudi v francoskem jeziku. Delo je sovjetskega izvora in tendence ter zalo nudi nepotvrjeno točno sliko šolske vzgoje v sodobni Rusiji. (Košček tega dnevnika smo bili priobčili v listku »Slovenec« leta 1928.)

Ante Tresić-Pavičić je izdal pesmi »Plavo cvijeće«. Odsevnjo njegovo razpoloženje za š. s. internacionalce pod Avstrijo — Znan hrvatski grafik, prof. Miljenko Gjurić je iznenadil javnost z izložbo ikon.

Poročilo Delavske zbornice za Slovenijo za leto 1927 in 1928. Uredil Filip Uratnik Ljubljana 1928. — Mravljeno marljivo tajnik Delavske zbornice v Ljubljani je zopet priredil letno poročilo Delavske zbornice, ki je vsakoletni dragoceni donesek ne samo k položaju in gibanju delavstva ter socialni zakonodaji ampak k gospodarskemu stanju v Sloveniji sploh. Zlešči opozarjamo na sestavke: Mezna statistika (14 velikih tabel). — Potrošnja in gibanje cen (7 tabel). — Gospodarska in socialna statistika rudarstva v Sloveniji (6 velikih tabel, vsaka čez 2 strani). — Iz davčne statistike. — Prezled mesečnih in drugih pokretov ter stavk v letih 1927 in 1928.

Iz statistike našera delavsketa zavarovanja. Zbrala Ivo Lah in Filip Uratnik Ljubljana 1928. — Skrbno, za naše socialno in gospodarsko stanje nujno potrebno delo z 20 deloma barvnimi grafičnimi tabelami.

† Dr. p. Albert Kuhn. Dne 6. t. m. je umrl dr. p. Albert Kuhn, profesor na benediktinski redovni šoli v Einsiedlu. Bil je rojen 1839 in se posvetil zgodovini umetnosti. L. 1899. je izdal v 6 zvezkih svojo, zlasti v katoliških krogih znano Zgodovino umetnosti, ki je zelo bogato ilustrirana.

Schrenk-Notzing, znani psihijater, ki se je bavil z znanstvenim izledovanjem spiritizma, mediumizma in okultizma sploh, je 12. t. m. umrl v Monakovem. Njegovo najbolj znano delo je »Materialisationsphänomene«. Dasi je bil pokojni, učenc Du Prela, precej nekritičen je vendar k znanstvenemu poštevanju okultističnih pojavov veliko doprinesel.

Nabožno slovetvo

»Duhovni vestnik« glasilo Skupščine duhovnikov III. reda Sv. Frančiška in Apostolske unije za lavantinsko škofijo, je poleg novega naslova dobil tudi novo opremo. Gosp. profesor Gaspar Parenta mu je naslikal novo naslovno sliko Kristusa Kralja na križu, ki po priporočju zvrstne stotega sv. Frančiška deli množicam svoje milosti. Alojzij Soba piše o aspekti in mistiki. O posebnem izpraševanju vesti razpravlja dr. Fr. Cukala, o po-božnosti sv. križevega p'va pa dr. I. T. — Janez Gorisek priobčuje razmišljanje o duhovniški stvarstni dobi. Sledijo še razna navodila za izobrazbo voditeljev tretjega reda, drobnice, vestnik Skupščine in Memento. — »Duhovni vestnik« je namenjen asketični izobrazbi lavantinske duhovščine.

Dopisi

Litija

Zrtov mraza in alkohola je postal v pepelnici noči Franc Gobec, blasec pri trgovcu Ivanu Razboršču v Smarnem. Pepelnica jutro so ga našli mrtvega v hlevu.

Hise pokajo od mraza. Zgodilo se je to v Litiji, Smartnem in Zavrtniku.

Tudi grobar nima v tej zimi lahkega dela, ker zemlja je zmrzla 60cm globoko.

Peuk na osnovni šoli v Litiji so ukinili do torka. Kljub ogromni porabi kuriva se učne sobe ne dajo zadostno segreti.

Tržič

Zanimivo predavanje. Tukajšnji francoski kroček priredi v nedeljo popoldne ob 3. uri v telovadnici meščanske šole francosko predavanje z naslovom: Francoski liceji in študenti. Predaval bo gosp. I. Vey, honorarni profesor francosčine na ljubljanski univerzi, v slovenščino bo predavanje prevajala gđ. Terezija Dokler, strokovna učiteljica za francosčino na meščanski šoli v Tržiču. Predavanje bo pojesnjevalo kakih 60 skioptičnih slik. Tržičko občinstvo bo gotovo posetilo predavanje in izkazalo odličnemu prijatelju našega naroda potrebno čast.

Šoštanj

14. redni občni zbor Šaleške podružnice SPD se vrši dne 23. t. m. ob 18. uri v restavraciji Mravljak s sledečim dnevnim redom: Poročilo načelnika, tajnika, blagajnika in pregledovalcev računov. Zgradba koč na Smrekovcu. Slučajnosti. — Odbor.

Hrastnik

Na Dolu so imeli v nedeljo v Društvenem domu zelo dobro oblikano gledališko predstavo, ki je materialno dobro uspeša.

Hudo stimo morajo prenašati ubogi delavci na separaciji. Sinoči na pustni terek bi bil skoro eden zmrazil. Je to mlajši delavec, ki so ga drugi od kurjave bolj odrivali. Pozneje ga je eden starejših našel že skoro zmrzjenega in ga nesel na toplo.

Šola v Trbovljah so šolo za 10 dni zaprl. Čudno, da v Hrastniku ne vidijo šolski faktorji te potrebe, ki je vendar že toliko otrok obolelo in je nadvse riskirano otroke posebno nižjih razredov pošiljati v šolo.

Slovenska Krajina

Osebnosti. Na drž. realni gimnaziji v Murski Soboti je nastopil dne 11. t. m. službo g. Mirko Koželj kot učitelj za telovadbo.

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)

Roman.

Štirinajsto poglavje.

»To so bile resnične smage.«

Domišljali smo si, da ni našim preganjalcem, človeškim opicam, ničesar znanega o našem skrivališču sredi grmovja. a kmalu smo se morali prepričati, da se motimo. Nobenega glasu ni bilo slišati iz gozda, noben listič se ni ganil na drevesu in povsod naokrog je vladal mir. — a vendar ne bi smeli zaupati: saj smo bili že zadostno poučeni, kako spretno in vztrajno zna to bitja opazovati ter prežati na ugodno priliko. Naj mi bo v bodoče namenjena katerakoli usoda, prepričan sem, da ne bom nikoli bližje smrti nego danes zjutraj. Toda povedati moram vse po vrsti, kakor se pač spodobi.

Zbudili smo se jako zdelani po večeršnjem strahovitem razburjenju in pičlem kosilu. Summerlee je bil še vedno tako slab, da so se mu šibile noge, a za starega gospoda je bila vedno značilna ona trdovratna pogumnost, ki se nikoli ne mara udati. Zbrali smo se na posvetovanje in sklenili, da počakamo mirno še uro ali dve v našem skrivališču in si privoščimo nujno potrebni zajtrk ter odrinemo potem preko planote pa okoli Sredinskega jezera proti onim jamam, kjer so morali po mojih opazovanjih bivati naši Indijanci. Zanačali smo se na to, da bodo rdečkožci, ki smo jih rešili, za nas zasavili dobro besedo in nam preskrbeli prijazen sprejem pri svojih rojakih. Če bi se nam posrečilo, da bi dovršili svojo nalogo in zbrali točneje podatke o skrivnostih Maple Whiteove dežele, bi lahko potem posvetili vsi svoje moči edinemu in živlenskemu vprašanju, kako bi pobegnili in se vrnili odtod domov. Še Challenger je priznal, da smo opravili vse, po kar smo prišli, ter da je zdaj naša

prva dolžnost, sporočiti civiliziranemu svetu naša čudežna odkritja.

Trenutno smo imeli čas in priložnost, da smo si natančneje ogledali Indijance, ki smo jih bili oteli. Bili so drobni, žilavi, prožni in lepo rasli človečki z gladkimi črnimi lasmi, ki so bili zadaj z jermenikom zvezani v šop; tudi njih kratki predpasniki so bili iz usnja. Brezbradi obrazi so bili pravilno oblikovani in kazali dobrodušnost. Natrgani in okrvavljeni uhliji so jim bili preluknjeni; menda so nosili uhane, ki pa so jim jih izrgali sovražniki, čim so prišli v ujetništvo. Živahno so se pogovarjali, in čeprav nismo razumeli tega jezika, smo razločili besedo »Acala«: venomer so jo povajljali in zraven kazali s prstom drug drugega; sklepali smo, da mora to biti ime njih naroda. Včasih so zažugali s pestmi proti gozdu in kričali: »Doda! Doda!« Pri tej besedi sta jim spaciila obraze strah in sovraštvo — označili so z njo najbrž svoje sovražnike.

»Kaj pa poveste o njih, Challenger?« je vprašal lord John. »Zame je samo eno lasno. In sicer to, da je oni malež z obritim čelom nekaj glavar.«

Res je bilo nedvomno, da ima omenjeni mož med njimi svoje posebno stališče, ker so ga nagovarjali vsi ostali venomer z izrazom globokega spoštovanja. Med njimi je bil menda najmlajši, a talo ponosen in nedostopen, da je skočil kakor vzpodboden konj stran, ko mu je Challenger spustil na glavo veliko roko: črne oči so mu vzplamtele in je odkorakal daleč proč od profesor'a. Tam se je jako dostojanstveno postavil, si položil roko na prsa in večkrat ponovil besede »Mare'ass«. Profesor. ne da bi prišel v zadrego, je pograbil za pleča najbližjega Indijanca in ga porabil za predavanje, kot da bi razkazoval svojim slušateljem v špirit vloženi šolski pripomoček.

»Kolikor lahko sodimo,« je zgrmel njegov močno glas, »po prostornosti črepinje, lobanjskem indeksu in drugih znakih, se nikakor ne more šteti ta narod med najnižji plemena: steti more nasprotno dokaj višje v razvojni vrsti kakor marsikatero mi poznano južnoamerikansko plemo. Na noben način ne smemo pripustiti domneve, da bi se vršil ves razvoj

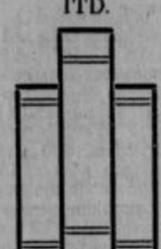
slifnega naroda v mejah te dežele. Prav tako je prevelika tudi razlika med človeškimi opicami in ostalimi, na tej planoti ohranjenimi praživalmi in ni mogoče misliti, da bi se od kraja razvijale tam, kjer smo jih našli.«

»Odkod so potem padle tja, da bi jih strela?« je vprašal lord John.

»To pa je vprašanje, ki se bo nedvomno živahno pretresalo po vseh znanstvenih društvih v Evropi in Ameriki,« je odgovoril profesor. »Po mojih nazorih, kolikor lahko prihajajo v poštev,« tu se je hudo napihnil in izzivalno pogledal naokrog, »je napredoval soloini razvoj v posebnih razmerah te dežele do vretenčarjev, a so se ohranile in naprej živijo poleg poznejših tudi starejše oblike. Tako vidimo tu sodobne živali, kakor tapirja — ta zverina ima obudovan'a vreden dolg rodovnik —, veseletera in mravljinčar'a v družbi različnih lazivcev vsrke dobe. Vse to je izven dvoma. Prehajamo zdaj k vprašanju o človeških opicah in Indijancih. Kaj naj misli znanost o njih? Jaz moram biti samo mnenja, da so vpadli v to deželo. Najbrž so živele nekoč v Južni Ameriki človečnice, ki so našle v starodavnih časih pot na planoto in se tu po daljšem razvoju izpremenile v bitja, katera smo opazovali in izmed katerih bi lahko bila posamezna — tu me je profesor ostro pogledal — po telesu in obliki v ponos slehernemu izmed današnjih narodov, jaz to odkrito priznam, če bi le imela tudi primeren razum. Kar se Indijancev tiče, so nedvomno znatno poznejši priseljenci iz nižave. Povzneti so se morali na planoto najbrž pod pritiskom lakote ali zmagovalcev. Srečali so tu poprej nepoznane grozovite zverine in si morali poiskati zavetišča po jamah, ki jih nam je popisal naš mladi prijatelj, ter so nadaljevali nedvomno ogorčen boj za obstanek z divjimi živalmi ter posebno opicami, ker so jih morale smatrati za pritepenca; zadnja vojna je bila seveda posebno neusmiljena, zakaj nasprotnik je bil vse bolj zvít kakor ostale velikanske zverine. To bo tudi vzrok, radi katerega je število indijanskega prebivalstva vsehaker omejeno. Torej, gentlemen, ali sem vam rešil uganko ali pa se vam zdi katerakoli točka še vedno nejasna?«

Ljubljana knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 24. zvezek: A. Marby, HANKA Lufiško-šolska povest Din 22. vez 26 zvezek: Lorenzin, STORZEL IN CESARJA MONTEZUMA Din 32. vez 24. zvezek: HERRMANN, STORZEL IN NEMOVO BURASTO ZVILJENJE Din 14. vez 22. zvezek: Pregelj, MIROSLAV BURASTO ZVILJENJE Din 24. vez 22. zvezek: Haggard, KLEOPATRA. Din 28. Din 40.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

DIREKCIJA DRZAVNEGA RUDNIKA VELENJE
razpisuje na dan 4. marca 1929 ob 11

**nabavo in izvedbo
izolacije parnih vodov
in armature**

Pogoji in specifikacija cevi so na vpogled pri podpisani vsak delavnik med uradnimi urami. — Iz pisarne Direkcije drz. rudnika, Velenje br. 1325 II.

Za jugoslovanski patent št. 1435 od 1. februarja 1923 na:

**postupak za ciscenje
Ijekovitih seruma i slicno
sastavljenih miesavina**

(«Verfahren zur Reinigung von Heilseren und aehnlich zusammengesetzten Gemischen») — se iscejo kupci ali odjemalci licenc. — Cenj. ponudbe na: Ing. Milan Suklje, Ljubljana, Beethovnova ul. 2.

Naš ljubljena teta, sestrična in svakinja, gospodična

Hema Mrak

je danes 14. februarja 1929 ob 1/4 na 3 zjutraj preminula.

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 15. febr. 1929 ob 5 pop. izpred Kongresnega trga 7, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 14. februarja 1929.

ZALUJOČI SORODNIKI.

Mestni pogrebni zavod.

Službodobe

Išče se vrtnar

samo za vzdrževanje že obstoječega parka. Ker nima drugih vrtnarskih del, bi bil dotičnik dolžan opravljati razna notranja dela hišnega sluge, kot donošati drva, snažiti avto itd. — Ponudbe na »Publicitas«, Zagreb, Gunduličeva 11 pod Za-18.855 z označko zahtevka plače in dokazom, da se razume na vrtnarstvo.

Kuharica

varčna, zvesta, ki ima veselje zlasti do svinjereje, se sprejme proti dobri plači. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1426.

Slugo

ki bi opravljal pisarniška, vrtna in druga hišna dela, sprejemem takoj. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 1428.

Detaršerja (ko)

za kemično čistilnico, z večletno prakso, sprejme za takoj »Kemična čistilnica Ondrušek«, Zagreb, Ilica 50.

Učenka

za trgovino mešanega blaga, z lepo pisavo in če mogoče z znanjem cirilice, se sprejme. Prednost ima hčerka železničarja, stanujoča v Šiški. Lastno-ročno pisane ponudbe na upravo Slov. pod značko »Marljiva št. 1163«.

Pozor, brezposelnih!

Inteligenten delavec za stalno specialno delo se sprejme. Pogoji: skrajno zanesljiv in trezen, lepega vedenja, pismen, nad 24 let star, iz Ljubljane ali predmestja, ki zna vsaj deloma tudi nemški jezik. — Lastno-ročne pisane prijave z navedbo osebnih podatkov, dosežanih zaposlitve in naslova je nujno vložiti na upravo Slovenca pod označko »Marljiv delavec« št. 1395.

Prodamo

Ajdova moka 5 Din

garantirano pristna, od 25 kg naprej. Pošilja Pavel Sedelj, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

Koruzo za krmo

oddaja najlepše veletrgovinske štita in moka **A. VOLK, Ljubljana** Resljeva cesta št. 24.

Drva

bukove in hrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga **V. SCAGNETTI** v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom

Ariel» motocikle

350 cc S.V. in 500 cc OHV prodajamo z znatnim popustom, celo na obroke. Cene od 16.000 do 20.000 dinarjev. »JUGO-AVTO«, Ljubljana, Dunajska c. 86.

Stanovanja

Solčno stanovanje

3 do 4 sob z vsemi prikljinami, iščem za štirielansko rodbino za 1. maj — najraje z vrtom. Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod »Učitelj«.

Kupimo

Vsakovrstno **zlato kupnje** po najvišjih cenah. CERNE. Juvelir. Ljubljana. Wolfova ulica št. 3.

Razno

Specijalno vino Prokupac, Blatina, korčulanski »Grk«, se toči v vinski kleti Sv. Petra cesta št. 43.

Najboljši liker za želodec je Zdravnik zelodca.

kl krepki in zdravi želodec

Pouk

Metoda Berlitz

Pouk francoščine, angleščine, italijanščine, nemščine itd. po profesorjih dotičnih dežel. Vsak profesor poučuje edinole v svoji materinščini. — Prijave samo: Kralja Petra trg 8/L, Ljubljana

Vnajem

Odda se v najem veliko, suho, ognja varno skladišče, pripravno tudi za strojno delavnico — skupno s pisarno v bližini glavnega kolodvora. — Vprašanja na naslov: Osrednje mlekarne, Ljubljana, Maistrova ulica 10.

Poslovni lokal v bližini glavnega kolodvora, se takoj odda. — Naslov pove inšert. odd. »Slovenca« pod št. 1408.

Prostovoljna razprodaja obuval!

Prodajalna obuval v Šelenburgovi ulici 1, razpolaga se s precejšnjim številom damskih, tudi najfinjših čevljev. — Prostovoljna javna dražba teh čevljev se prične 18. t. m. ob 9 predpoldne. Poleg čevljev se bodo razprodajali tudi drugi predmeti, to je: vezalke, razne kreme, vložki itd., kakor tudi celokupni inventar prodajalne.

Objava.

Z odlokom upravnega odbora samostojne monopolne uprave M. br. 595 z dne 10. januarja 1929, katerega je odobril tudi gospod finančni minister pod br. 11 z dne 24. januarja 1929, bo prodajala uprava državnih monopolov interesentom saharin, ki se nahaja v skladišču monopolnega stovarišča petroleja v Belgradu, pod sledečimi pogoji:

1. Prodajna cena: 1 kg saharina, ki ima 550 sladkornih stopinj po Din 1910—, 440 " " " " 1532—, 330 " " " " 1154—, 220 " " " " 776—, 110 " " " " 398—.
2. Najmanjša količina, ki se more naročiti, je 10 kg.
3. Detajlna prodajna cena konsumentom bo po (5) pet dinarjev za kilogram in sladkorno stopinjo v smislu rešenja gospoda fin. ministra br. 7599 od 17. marca 1923.
4. Da se kupljeni saharin pred izročitvijo v prodajo konsumentom predela in zavije v pakete v teži po 5, 10, 25, 50, 100, 250 in 500 gramov neto-teže in mora vsaka skatljaja ali paket imeti etiketo trdke s točnim označenjem: neto teže, sladkorne stopinje, odgovarjajoče količine sladkorja in cene, ki ne sme biti večja kot (5) pet dinarjev za eno sladkorno stopinjo. Vrhutega morajo biti skatljaji ali paketi žigosani z vlažnim žigom uprave državnih monopolov oziroma pristojnega oblastnega monopolnega inšpektorata, potrjeni s podpisom enega člana komisije ter prodajalca in oviti s trakom za cigaretni papir brez vrednosti posebej in skupaj.
5. Da vse delo ob predelavi, prepakovanju, žigosanju in bandaliranju izvršuje komisija, ki sestoji iz enega kemika, enega uradnika monopolne uprave oziroma pristojnega monopolnega inšpektorata in enega organa finančne kontrole onega kraja, kjer se vrši to poslovanje.

Podrobna pojasnila se morejo dobiti v odseku za sol, petrolej in saharin Uprave drz. monopolov. O tem se obveščajo interesenti. Iz pisarne uprave drz. monopolov, oddelek prodaje, M. Pr. br. 3591 z dne 26. januarja 1929.

Zahvala.

Za vse bile dokaze iskrenega sočutja in za tolažbo ob smrti naše ljubljene in nepozabne sestre, gospe **Karoline Ravnikar, roj. Juvan** se vsem najprizrenejše zahvalujemo. Posebej se še zahvalujemo preč. duhovščini za tolažilne obiske v boleznih in za spremstvo na njeni zadnji poti; dalje srčna hvala č. usm sestram ter vsem ostalim, ki so spemili našo nepozabno sestro k večnemu počitku.

Ljubljana, 14. februarja 1929.

Zalujoče sestre in ostali sorodniki.

Mohorjeva liškarna v Celju naznanja žalostno vest, da je njen nadvse marljivi in zvesti sohrudnik, gospod

IVAN KOLENC

poslovodja

po 46 letnem požrtvovalnem službovanju, danes ob 4 zjutraj, v 70. letu starosti, večkrat previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto 16. februarja ob 3 popoldne iz mesne mrlišnice na ondojno pokopališče. — Sveta maša zadušnica bo v mesni Marijini cerkvi v ponedeljek dne 18. februarja ob 1/8 zjutraj.

Bodi mu ohranjen blag spomin!

Celje, dne 14. februarja 1929

Ceni, čitatel em se priporočajo naslednje tvrdke:

BLAŽ JANCAR

soboslikarstvo in pleskar
LJUBLJANA, Breg 6

Elektromotorni in 400 in pogon, prodaja in pravljanje elektromotorjev mehanična delavnica
Elektropod etc. Ljubljana VI
Jernejeva c. 3, telef. 325

K. Pečenko

trgovina vseh vrst sušil in čevljarstvih potrebščin
Ljubljana Sv. Petra cesta 27

PRISTOL & BRICELJ

črkoslikarja, Ljubljana
Resljeva c. 4 - Sv. Petra c. 35
Tel. 2908 Ustan. 1907

ELLEN FRIEDMANI
SLOVENEK
LEFANE 1926
SE SE DOBI

Prodajna K. T. D. (H. Ničman)
Ljubljana - Kopitarjeva ul. 2

Za industrijo

se oddajo obsežni prostori tik kolodvora blizu Ljubljane z vpeljano elektriko po zelo nizki ceni ca 50 KW. Le resni reflektanti naj javijo svoj naslov z navedbo stroke, na koliko najmanj ozir. največ m² prostora in električne sil reflektirajo, ter koliko ur bi dnevno obratovali, pod »Industrija 50 KW« na inšertni oddelek »Slovenca«.

OBJAVA!

Uprava državnih monopolov bo izdajala na podlagi odloka upravnega odbora samostojne monopolne uprave pod M. br. 1917 z dne 24. januarja t. l., kjer je odobril tudi gospod finančni minister pod br. 24 z dne 28. januarja t. l., industrijskim podjetjem dovoljenja za nakup destilatov nafte, katrana, kamenega olja in parafinskega skriljeveca, katerih specifična teža pri 15° C znaša do 0,795, za katero se ne bo pobirala monopolna taksa, ako se potrebujejo za industrijske namene za predelavanje s tem, da se ti destilati predhodno denaturirajo s 5% smole ali terpentina in da se porabljajo pod kontrolo organa finančne kontrole, ki bo obveščal oddelek za prodajo.

Pravico za prodajo tega destilata imajo samo domače rafinerije nafte.

Denaturiranje se mora vršiti s strani organa finančne kontrole v rafineriji s tem, da se vzame poskušnja od vsake denaturirane količine težkega bencina (Spirit white) zapečati in na isti naznači: kolika množina je denaturirana, kateri dan in na podlagi katerega odobrenja uprave državnih monopolov. Te poskušnje bo organ finančne kontrole pri rafineriji obdržal pri sebi do prihoda kemika iz uprave državnih monopolov, ki jih bo po izvršenem pregledu in potem, ko je ugotovil, da se je v vsem pravilno postopalo, uničil, v nasprotnem slučaju pa obvestil upravo radi potrebnega zakonitega postopanja.

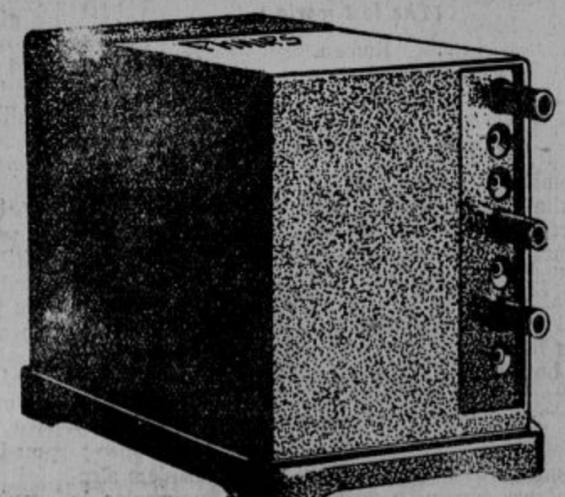
Denaturiranje in prodaja petroleja, cigar specifična teža je pri 15° C večja od 0,795, se mora smatrati za protizakonito in kaznovati po zakonu.

Stroške denaturiranja morata nositi prodajalec in kupec.

Podjetja, ki žele nabaviti ta destilat, se morajo za vsako množino, ki se ima naenkrat denaturirati in odpeljati iz rafinerije, obrniti na upravo državnih monopolov — oddelek za prodajo — s prošnjo, kolekovano s 25 Din v takšnih znamkah, iz katere se mora razvideti: 1. potrdilo o plačanem davku za tekoče tromesečje in 2. potrdilo pristojne industrijske zbornice, da je podjetje protokoliirano in da je v prošnji označena množina destilata resnično potrebna dotičnemu podjetju.

IZ PISARNE UPRAVE DRZAVNIH MONOLOV
M Pr. br. 3985.

PHILIPS RADIO

AS PREJEM BO LE TEDAJ BREZHIBEN AKO UPORABLJATE „PHILIPS ANODNE APARATE“ STROŠKI UPORABE MINIMALNI ZASTOPA:

NORIS K. D.

ZAGREB, GUNDULIČEVA štev. 26
telefon 56-10 in 56-11

Pridite na

Lipski pomladni velesejem 1929

Splošni vzorčni velesejem od 3. do 9. marca
Veliki tehnični velesejem in stavbeni velesejem . . . od 3. do 13. marca
Tekstilni velesejem . . . od 3 do 7. marca
Čevljar. in usnjarski veles. od 3. do 6. marca

Vsa pojasnila dobite pri:

Čast. zastopstvu za ljubljanski okraj **STEGU, Ljubljana,**
Gledališka ulica 8/II Telefon 2925

Čast. zastopstvu za mariborski okraj **Dr. Leo Scheichenbauer, Maribor**
Trg Svobode 3